

ĮVYKIAI, PROBLEMOS, NUOMONĖS

LENKIJOS CENTRINĖS EGZAMINŲ KOMISIJOS DIREKTORIUS LIETUVIŲ KALBĄ IŠMANO GERIAU UŽ MUS	3
ATĖJO LAIKAI, KAI POLITIKAI TAPO ISTORIKAIS, O ISTORIKAI POLITIKAIS – Petras Maksimavičius	4

ŠVIETIMAS

LENKIJOS LIETUVIŲ DRAUGIJOS SUORGANIZUOTI KONKURSAI – Aldona Jonušonytė	6
KELIONĖ Į ANYKŠČIUS – Daiva Jakubauskaitė	10
KONKURSŲ LAUREATŲ IŠVYKA Į ANYKŠČIUS – Simona Zubavičiūtė	11
VAIKŲ GYNIMO DIENOS IŠVYKA – Lidija Radzevičiūtė	12
KELIONĖ PO SUVALKIJĄ – Viktorija Čerlionytė	12
ŠEIMOS ŠVENTĖ SUVALKUOSE – Lietuvių kalbos mokytoja	12
PUNSKO DARIAUS IR GIRĖNO MOKYKLOS ŠVENTĖ – Asta Matulevičiūtė	14
IŠVYKA Į DRUSKININKUS – Lietuvių kalbos mokytoja	22
ĮDOMI KELIONĖ – Asta Matulevičiūtė	23

MŪSŲ INTERVIU

KUO YPATINGAS PUNSKO LICĖJUS – Birutė Vaičiulienė	16
PUODELIS KAVOS SU BUVUSIU PUNSKO VIDURINĖS MOKYKLOS DIREKTORIUMI JUOZU SIGITU PARANSEVIČIUMI – Jurgita Stankauskaitė	20

SKELBIMAI

SPAUDA RAŠĖ

LIETUVOS ŽINIASKLAIDA	26
-----------------------------	----

Viršeliuose:

Punsko lietuvių kultūros namų 60-ojo jubiliejaus koncerto akimirka
(Virginijos Karčiauskienės nuotr.)

Gedulo ir vilties diena Seinų „Žiburio“ mokykloje
(Irenos Gasperavičiūtės nuotr.)

REDAKCIJOS ADRESAS:

16-515 Puńsk, ul. A. Mickiewicza 23
tel./faks. 87 5161 416
www.e-ausra.pl
ausra@o2.pl

LEIDŽIA:

Lenkijos lietuvių draugija
16-500 Sejny, ul. 22 Lipca 9
tel./faks. 87 5162 125

Vyr. redaktorė – Irena Gasperavičiūtė
Redakcijos sekretorius – Petras Vitkauskas
Stilistė, korektorė – Birutė Burdinaitė-Ołow
Techn. redaktorė – Aldona Jonušonytė

KORESPONDENTAI: Petras Maksimavičius,
Eugenija Pakutkienė, Jurgita Stankauskaitė

Spausdino „Aušros“ leidyklos spaustuvė.

Numeris pasirašytas spaudai 2016-06-21.

Rankraščiai taisomi ir trumpinami redakcijos
nuožiūra.

„Aušros“ redakcijos sąskaita:

BS Sejny O/Puńsk, ul. A. Mickiewicza 52,
16-515 Puńsk
Nr. 33 93540007 0070 0000 0198 0008
SWIFT / BIC kodas: POLU PL PR

Lenkijos lietuvių draugijos sąskaita:

BS Sejny, ul. Marchlewskiego 1, 16-500 Sejny
Nr. 23 93540007 0000 0000 0198 0002
SWIFT / BIC kodas: POLU PL PR

RUCH S.A. vykdoma prenumerata

Spausdinto leidinio prenumeratą galima užsakyti
tiesiogiai interneto tinklapyje www.prenumerata.ruch.com.pl. Kilus klausimų, prašom rašyti el. p.
adresu prenumerata@ruch.com.pl arba skambinti
„RUCH“ Klientų aptarnavimo centrui tel. 22 693
70 00 arba 801 800 803 (darbo dienomis 7-17 val.).
Skambučio kaina priklauso nuo operatoriaus.

Zrealizowano dzięki dotacji Ministra Spraw
Wewnętrznych i Administracji.

Ministerstwo
Spraw Wewnętrznych
i Administracji

Projektą iš dalies remia
Spaudos, radijo ir tele-
vizijos rėmimo fondas
(26-27 psl.).

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Mieli skaitytojai!

IRENA GASPERAVIČIŪTĖ

Kaip ūkininkams vasara neleidžia atsipūsti, taip mokytojams birželis – tikra rugiapjūtė. Norint tinkamai pasiruošti mokslo metų pabaigai, kartais tenka ir porą naktų nemiegoti: juk diennai, dokumentai, pažymėjimai, o čia dar mokiniai į ekskursijas ir žygius susiruošia. Šiais metais dar prisideda ir jubiliejai, kuriuose būtina dalyvauti. Tik skubėk, jei nori visur suspėti...

Taigi šeštadienį paminėjome Punsko lietuvių kultūros namų 60-ąjį jubiliejų. Vyko konferencija, Tautinių drabužių parodos atidarymas, J. Vainos muziejaus lankymas, o vakare šventinis koncertas, kurio metu pasirodė visi kultūros namuose veikiantys saviveiklos ansambliai. Beje, jau pusvalandį prieš koncertą salė buvo pilna. Apie šį jubiliejų daugiau rašysime kituose „Aušros“ numeriuose. Prašėme konferencijos dalyvių – LR kultūros ministerijos Regionų skyriaus vadovės Irenos Seliukaitės ir Klaipėdos universiteto profesoriaus dr. Rimanto Balsio pranešimų. Seniai begirdėjau tokius prasmingus ir įdomius pasvarstymus apie tautą, kultūrą, mūsų kraštą... Deja, konferencija nepritraukė minių. O gaila... Taip pat ateinančiose „Aušrose“ pristatysime ir naujai išleistą knygą „Punsko lietuvių kultūros namai 1956–2016“. Ją galima įsigyti ir Punsko LKN, ir „Aušros“ leidykloje.

Šį savaitgalį iškilmingai paminėsime Punsko Kovo 11-osios lietuvių licejaus 60 metų jubiliejų. Jo nueito kelio nuotrupų rasime ir šiame „Aušros“ numeryje – tai du pokalbiai su dviem buvusiais direktoriais Algiu Uzdila ir Juozu Sigitu Paransevičiumi.

Jubilatės, kaip jau minėjau, – tai dvi atraminės institucijos, dešimtmečius kūrusios mūsų bendruomenės veidą, saugojusios tautinį tapatumą.

Daug daug dešimtmečių gyvuokite!

Lenkijos centrinės egzaminų komisijos direktorius lietuvių kalbą išmano geriau už mus

Lenkijos centrinės egzaminų komisijos direktoriaus Marcino Smoliko rašto, adresuoto LLB valdybos pirmininkei Danutei Valukonytei, turinys:

„Atsakydamas į 2016 m. gegužės 25 d. raštą maloniai pranešu, kad negaliu sutikti su Jūsų nuomone dėl ekspertų, ruošusių gimnazijos egzaminų lapus lietuvių kalba, nekompetencijos. Visos užduotys, taip pat gamtos, buvo verstos ir recenzuotos prisiekusiojo vertėjo ir specialisto, kurio lietuvių kalba yra gimtoji. Tie asmenys turi daugiametę patirtį dirbant su gimnazijos egzaminų ir abitūros užduočių lapais.

Taip pat nepritariu Jūsų nuomonei, kad mokiniai, spręsdami gamtos

užduotis lietuvių kalba, buvo nuskriausti. Kaip informavau Jus anksčiau rašte, dėl techninių klaidų, atsiradusių ne dėl vertėjo kaltės, Centrinė egzaminų komisija reagavo jau egzaminų dieną, problemą sprendama mokinio naudai, t. y. laikiusieji egzaminą už dvi užduotis gaus maksimalų balų skaičių. O vertėjo ir recenzento vartojamas kalbos stilius ir žodžių semantinės reikšmės neturėjo įtakos užduočių turiniui ir paliepinų supratimui.

Apgailestauju, kad nenorite pasiūlyti ekspertų, su kuriais Centrinė egzaminų komisija galėtų (žinoma, juos patikrinus) pradėti bendradarbiavimą recenzuojant ir vertinant egzaminų lapų vertimą į lietuvių kalbą.“

4.2. Užbaikite sakinį. Iš pateikiamų atsakymų pasirinkite teisingą.

2iam 3 ui ndont
Nervinio impulso sklidime iš receptoriaus į efektorių šiame refleksio lankė tarpininkauja

- A. nugaros smegenys.
- B. galvos smegenys su smegenėlėmis.
- C. skersaruožis raumuo.
- D. lygusis raumuo.

Redakcijos komentaras: Tai dar vienas pavyzdys, kaip Lenkijoje sprendžiamos problemos: daužyk galvą į sieną, mat jie viską geriau žino, net lietuvių kalbą geriau išmano už mus. Daugelį metų rašome, kad egzaminų lapų vertimuose daugybė klaidų. O jie savo: „Tie asmenys turi daugiametę patirtį dirbant su gimnazijos egzaminų ir abitūros užduočių lapais.“ Nežinia, ar verkti, ar juoktis...

Atėjo laikai, kai politikai tapo istorikais, o istorikai politikais

Istorija neretai labai komplikavo žmonių likimus. Pasitaiko, tarkim, tokių atvejų: prosenelis tarnauja caro armijoje, malšina 1863 m. sausio sukilimą, senelis tarnauja Pilsudskio legionuose, tėvas pokariu organizuoja milicijos dalinius ir kolūkius, jo brolis, politinis emigrantas, Vašingtone rengia antisovietines demonstracijas ir jau niekada negrįžta į tėvynę, o anūkas mokykloje vaikus moko apie Armijos Krajovos nuopelnus Vilniaus krašte. Taigi kaip protingai sukurti vientisą pasakojimą apie šeimos istoriją, tos pačios tautos narius, kuriame visi išvardyti herojai ir jų komplikotos biografijos sudarytų tikrą istorinį vaizdą?

PETRAS MAKSIMAVIČIUS

Apie Lietuvos ar Lenkijos istorinę politiką „Aušroje“ jau ne kartą rašyta. Tai sudėtinga, tačiau labai svarbi visuomenės ugdymo sritis. Kodėl sudėtinga? Todėl, kad šis Europos kampelis visuomet buvo įvairių politinių sistemų, kultūrų, totalitarinių režimų susidūrimo laukas. Ne be reikalo taip pat šiuo metu NATO strategai vis garsiau kalba apie „Suvalkų koridorius“ gynybos organizavimą. Per šį kraštą perėjo abiejų pasaulinių karų frontai, anksčiau – Napoleono ir kitų armijų kariai. Tai ir lemia klausimo sudėtingumą – kaip vertinti atskirus istorijos laikotarpius, kuriuos žmonių poelgius vadinti didvyriškais, o ką laikyti išdavikais ar prisitaikėliais. Nėra taip paprasta.

Taip apibūdinę klausimo sudėtingumą nesunkiai suvoksime ir jo svarbą. Istorinė politika formuoja žmonių, ypač jaunosios kartos, pažiūras, elgesio normas. Istorinės politikos kryptys lemia mokymo programų turinį, mokyklose privalomos literatūros kanoną, kultūrinio aktyvumo kryptis, žiniasklaidos specifika. Kryptingai vykdoma istorinė politika gali kelti visuomenėje patriotiškumo, pasididžiavimo savo tautos atstovais

jausmą, įtvirtinti tam tikras elgesio ir vertinimo normas. Žinoma, tai prasiškerbia į kasdienį gyvenimą, o kartais net įgauna juokingas formas.

Štai neseniai Lenkijos televizijoje stebėjau Lenkijos ir Olandijos nacionalinių komandų futbolo rungtynes. Lenkijoje futbolas – labai išreklamuota ir populiarus sporto šaka. Rungtynių komentatoriai, didindami žiūrovų emocijas, smerkė varžovų agresyvų žaidimą vieno iš populiariausių Lenkijos komandos žaidėjų atžvilgiu, skundėsi rungtynių teisėjų šališkumu. Tačiau tuo pat metu, kai minėtas žaidėjas, pažeisdamas žaidimo taisykles, pargriaudavo priešininkų varžovą, komentatoriai argumentuodavo, jog tai normali situacija, kadangi pasaulinio lygio puolėjas prie varžovų vartų visada turi stengtis atkovoti kamuolį, išsilaisvinti iš gynėjų gniaužtų, todėl kovos įniršyje priešininkai gali tikėtis netikėto smūgio alkūne į galvą. Štai toks paprastas pavyzdys iš kasdienio gyvenimo. Tačiau analizuoti reikėtų kur kas sudėtingesnius klausimus.

Lenkai kentėjo nuo totalitarinių režimų, patyrė nacių ir komunistų terorą, kūrė „Solidarumą“, redagavo

„Paryžiaus kultūrą“, tačiau tuo pat metu dalis lenkų taip pat kolaboravo su pavergėjais, kūrė „socialistinių rojų“, rašė eilėraščius apie kolektyvizacijos šviesią ateitį, dar kiti norėjo ramiai gyventi ir, užuot sėdėję kalėjimuose, rinkosi Liaudies Lenkijos universitetų auditorijas. Tai kaip nubrėžti istorinės politikos kryptis, kurios būtų aiškios ir atitiktų bent daugumos tautiečių įsivaizdavimą? Kad tai sunkus klausimas, rodo karštos diskusijos kiekvieną kartą besikeičiant šalyje politinei valdžiai. Daugelis istorijos specialistų mano, kad taip nutinka todėl, kad Lenkijoje vis dar nepavyko nešališkai išnagrinėti ir įvertinti savo istorijos, istorinio diskurso atskirti nuo einamosios politikos. Visas diskusijas užgožia beveik viena kryptis. Istorijoje, literatūroje ar publicistikoje dominuoja požiūris, kad lenkai visais istorijos laikotarpiais turėjo didvyriškai kovoti, kad išliktų, ir nuolatos buvo skriaudžiami. Ir tai būdinga ne tik lenkiškojo romantizmo epochai. Toje diskusijoje apie istoriją nebeliko tų arba labai mažai kalbama apie tuos, kurie nebuvo didvyriai, tuos, kurie kolaboravo su tautos priešais arba paprasčiausiai nesuvokė ar nenorėjo

Paminklas Gibuose

suvokti, kas aplink juos vyksta. Jie taip pat tautos istorijos dalis.

Tai komplikuoja savosios istorijos suvokimą. Juolab kad visas anksčiau minėtas elgesio normas randame ne tik plačioje visuomenėje, bet ir atskirų šeimų genealoginiuose medžiuose. Istorija neretai labai komplikudavo žmonių likimus. Pasitaiko, tarkim, tokių atvejų: prosenelis tarnauja caro armijoje, malšina 1863 m. sausio sukilimą, senelis tarnauja Pilsudskio legionuose, tėvas pokariu organizuoja milicijos dalinius ir kolūkius, jo brolis, politinis emigrantas, Vašingtone rengia antisovietines demonstracijas ir jau niekada negrįžta į tėvynę, o anūkas mokykloje vaikus moko apie Armijos Krajovos nuopelnus Vilniaus krašte. Taigi kaip protingai sukurti vientisą pasakojimą apie šeimos istoriją, tos pačios tautos narius, kuriame visi išvardyti herojai ir jų komplikotos biografijos sudarytų tikrą istorinį vaizdą? Jeigu tai pavyktų padaryti – reikštų gebėjimą suprasti ir susitaikyti su komplikuota savos šalies istorija.

Kol kas atrodo, kad to padaryti

nepavyksta, nors nuo 1990 m. tokių bandymų būta. Komplikuotos istorijos aprašymai dažniausiai baigdavosi įvairių, neretai viena kitai prieštaraujančių istorijos vizijų kova. Mažai to, ginčai vyksta ne dėl atskirų istorijos momentų vertinimo, bet nesutariama dėl pamatinių dalykų. Juk dažnai televizijoje girdime, kad po 1989 m. politinių permainų Lenkija neatgavo nepriklausomybės, kad tik šiuo metu bandoma tą „tikrą“ nepriklausomybę ir demokratinę santvarką atkurti. Dalis politikų vienareikšmiai sako, kad

atkūrimas prasidėjo 2009 m. įvykus prezidentinio lėktuvo Smolenske katastrofai, mat tik tada didžioji Lenkijos visuomenės dalis suprato, kokioje valstybėje gyvena ir kokioje norėtų gyventi.

Todėl neatsitiktinai pastaruosiu metu pastebime daug naujų iniciatyvų pagrįsti naujai kuriamas vizijas, išaukštinti tuos istorijos momentus, kurie atitinka kuriamą kryptį, ir paneigti arba nutylėti tai, kas netinka. Tai, žinoma, ne suintensyvėjusių istorinių tyrimų, bet istorinės politikos rezultatas. Tokių procesų iniciatoriai tikisi sustiprinti visuomenėje patriotiškumą jausmą, mobilizuoti ją naujiems darbams, įtvirtinti žmonių mąstyme savąją viziją. Tačiau tai turi ne tik teigiamas, bet ir neigiamas pasekmes. Po pirminės euforijos neišvengiamai atsiranda kritinis mąstymas ir visuomenės susiskaldymas. Tai matome dabartinėje Lenkijoje.

Važiuodami iš Seinų į Augustavą pravažiuosite Gibų kaimą, kuriame yra vadinamosioms „Augustavo gaudynėms“ (lenk. Obława Augustowska) skirtas memorialas. 1945 m.

NKVD ir Lenkų saugumo daliniai areštavo apie 7000 mūsų regiono gyventojų, iš kurių 600 buvo sulaukyti ir išvežti nežinoma kryptimi. Nužudymo ir palaidojimo vieta ligi šiol nesurasta. 1987 m. Gibuose įrengtas memorialas, kuriame įrašyta 530 nužudytų asmenų pavardžių, nurodytos vietovės, iš kurių jie kilę. Sąraše randame taip pat pavardes iš lietuviškų Punsko valsčiaus kaimų. Šis memorialas – tai gražus ir prasmingas aukų įamžinimas. Tačiau laikui bėgant ir čia prasiskverbė istorinės politikos elementai. Gibuose daugėjo įrašų ir simbolių paminklų. Ilgainiui visos aukos pavadintos „Lenkijos antikomunistinio pogrindžio“ kovotojais, dar vėliau įvardinta, jog žuvo vien dėl to, „kad buvo lenkai“. Tačiau juk suprantame, kad ne visi Lietuvos ir Lenkijos pasienyje suimti žmonės su ginklu rankoje puldinėjo milicijos postus ar baudė naujos valdžios funkcionierius. Įamžinimo ir aukų prasmės visiškai nesumenkintų įrašas, kad aukomis tapo ne tik lenkai, bet ir lietuviai, kurie kovojo su sovietų okupacija, dalyvavo lietuvių rezistencinėje kovoje. Jie kovojo už tas pačias vertybes, tačiau žuvo visai ne dėl to, kad buvo lenkai.

Jeigu paklaustumėm vidurinės mokyklos mokinių, ką reiškia žodis „tauta“, daugelis jų tikriausiai atsakytų, kad tai grupė asmenų, kuriuos jungia visų pirma istorinė atmintis apie svarbius tautos gyvenime įvykius. Tai tiesa, kadangi kalba, ryšys su gimtuoju kraštu, tradicijos globaliame pasaulyje vaidina vis mažesni vaidmenį. Tačiau ką sakyti tada, kai toji istorinė praeitis atskirų visuomenės grupių visiškai skirtingai vertinama ir kelia nesibaigiančius ginčus? Gal galima kalbėti apie kelias lenkų tautas? Kol politikai bandys istoriją pritaikyti prie savųjų interesų, o istorikai angažuosis į politiką – ši takoskyra išliks ir, be abejo, komplikuos taip pat santykius su kaimynais.

Lenkijos lietuvių draugijos

Lietuvos geografijos konkursas

Gegužės 10 d. Seinų „Lietuvių namuose“ vyko Lietuvos geografijos konkursas, kurio tema „Lietuvos reljefas“. Vertinimo komisijoje dirbo: Onutė Samulevičienė, Vytautas Budzeika ir Algirdas Vaicekauskas.

Pagrindinių mokyklų kategorijoje rungėsi 3 penktokai ir 8 šeštokai iš Punsko Dariaus ir Girėno, Vidugirių ir Seinų lietuvių „Žiburio“ pagrindinių mokyklų. Mokiniai, geriausiai atsakę į testų klausimus raštu, atsakinėjo žodžiu į du ištrauktus klausimus. Susumavus surinktus taškus paaiškėjo, jog I vietą laimėjo Edvinas

Pajaujis (Punsko Dariaus ir Girėno pagrindinė mokykla), II vietą – Monika Maršalaitė (Punsko Dariaus ir Girėno pagrindinė mokykla), III vietą – Ieva Kalinauskaitė (Vidugirių pagrindinė mokykla).

Gimnazijos moksleivių kategorijoje varžėsi 41 moksleivis iš Seinų lietuvių „Žiburio“ bei Punsko Dariaus ir Girėno gimnazijų. I vieta šioje kategorijoje skirta Viktorijai Grigutytei, II vieta – Adomui Kalinauskui ir III vieta – Viktorijai Savickaitei (visi moksleiviai iš Punsko Dariaus ir Girėno gimnazijos).

Gegužės 13 dieną Seinų lietuvių „Žiburio“ mokykloje įvyko Lenkijos lietuvių draugijos suorganizuotas dailiojo žodžio konkursas. Kaip kasmet jame dalyvavo visų lietuviškų mokyklų moksleiviai: Punsko savivaldybės vaikų darželio, Punsko Dariaus ir Girėno pagrindinės mokyklos ir gimnazijos, Punsko Kovo 11-osios bendrojo lavinimo licėjaus, Vidugirių pagrindinės mokyklos, Seinų lietuvių „Žiburio“ vaikų darželio, pagrindinės mokyklos ir gimnazijos. Šiais metais susibūrė 116 dalyvių.

Darželinukų grupėje eiles deklamavo 32 vaikai. Jus vertino Alicija Maksimavičienė, Onutė Grėbliūnienė ir Asta Žukauskienė. Visi vaikai laimėjo pirmąsias vietas ir jiems buvo įteikti diplomai bei knygelės.

Į pirmųjų ir antrojų grupę sugrupavo po 12 I ir II klasių mokinių. Jus vertino Teresė Gausienė, Irena Gasperavičiūtė ir Eugenija Pakutkienė. Iš pirmaklasių nominacijas laimėjo: Gabrielė Karčiauskaitė, Gabija Stokeliūnaitė, Eimantas Uzdila – iš Punsko Dariaus ir Girėno pagrindinės mokyklos, Ula Vilkelytė iš Seinų lietuvių „Žiburio“ pagrindinės mokyklos ir Rita Pečiulytė iš Vidugirių pagrindinės mokyklos. Antrą klasių grupėje laimėjo: Augustinas Venslauskas ir Dainius Severinas iš Punsko Dariaus ir Girėno pagrindinės mokyklos, Rasa Maksimavičiūtė ir Vaiva Vaicekauskaitė iš Seinų lietuvių „Žiburio“ pagrindinės mokyklos bei Sandra Pachuckaitė iš Vidugirių pagrindinės mokyklos.

Pėtrio Vitekarsko nuotr.

LLD pirmininkas sveikina konkurso dalyvę

suorganizuoti konkursai

ALDONA JONUŠONYTĖ

Dailiojo žodžio konkursas

III ir IV klasių mokinių grupėje buvo po 12 mokinių iš kiekvienos klasės. Šiuos dalyvius vertino Irena Vaicekauskienė, Aldutė Zdanavičienė ir Birutė Vaičiulienė. III kl. grupėje nominacijas pelnė: Mantas Marcinkevičius, Faustina Radzevičiūtė ir Greta Valinčiūtė iš Punsko Dariaus ir Girėno pagrindinės mokyklos, Jolanta Misiukonytė iš Seinų lietuvių „Žiburio“ pagrindinės mokyklos ir Beata Aleksaitė iš Vidugirių pagrindinės mokyklos. IV kl. grupėje laimėjo: Viktorija Petruškevičiūtė, Rimas Rėkus ir Gintarė Vektoriūtė iš Punsko Dariaus ir Girėno pagrindinės mokyklos, Onutė Karaneckaitė ir Natalija Krakauskaitė iš Seinų lietuvių „Žiburio“ mokyklos.

V-VI klasių grupėje susibūrė 9 penktokai ir 9 šeštokai. Šią grupę vertino Jolanta Malinauskaitė-Vektorienė, Irena Misiukonienė ir kun. Petras Gucevičius. Pirmąją vietą pelnė Ieva Kalinauskaitė (Vidugirių pagrindinė mokykla), antrąją vietą Mykolas Zielinskas (Punsko Dariaus ir Girėno pagrindinė mokykla), o trečiąją – Viktorija Čerlionytė (Vidugirių pagrindinė mokykla). Pagyrimai buvo įteikti Monikai Maršalaitei, Amelijai Pajaujytei ir Aivai Viganauskaitei (Punsko Dariaus ir Girėno pagrindinė mokykla) bei Klaudijai Krakauskaitei (Seinų lietuvių „Žiburio“ pagrindinė mokykla).

I-II gimnazijos klasių grupėje buvo 5 pirmokai ir 6 antrokai. Vertinimo

komisijoje dirbo Alicija Nevulienė, Gražina Kibyšienė ir Alicija Nevulienė. Pirmoji vieta skirta Erikai Grigutytei (Punsko Dariaus ir Girėno gimnazija), antroji vieta Simonai Zubavičiūtei (Seinų lietuvių „Žiburio“ gimnazija), trečioji – Astai Matulevičiūtei (Punsko Dariaus ir Girėno gimnazija). Pagyrimo raštus gavo Gabija Batvinskaitė ir Loreta Uzdilaitė (Punsko Dariaus ir Girėno gimnazija) ir Artūras Astrauskas (Seinų lietuvių „Žiburio“ gimnazija).

III gimnazijos klasės ir licėjaus moksleivių grupėje buvo 4 gimnazistai ir 3 licėjaus moksleivės. Šią grupę vertino Janina Macukonienė, Teresė Jonušienė ir Petras Vitkauskas. Pirmoji vieta atiteko Daivai Grigutytei (Punsko Kovo 11-osios lietuvių licėjus), antroji vieta – Silvijai Liaukevičiūtei (Seinų lietuvių „Žiburio“ gimnazija), o trečioji vieta – Aldutei Karaneckaitėi (Punsko Kovo 11-osios lietuvių licėjus). Pagyrimo raštą gavo Povilas Černelis ir Vytautas Kuliešius (Seinų lietuvių „Žiburio“ gimnazija) bei Alma Vaznelytė (Punsko Kovo 11-osios lietuvių licėjus).

Lietuvos istorijos konkursas

Lenkijos lietuvių draugijos suorganizuotas Lietuvos istorijos konkursas vyko gegužės 17 dieną Seinų „Lietuvių namuose“. Jo tema „Seinų kunigų seminarija“.

Konkurso dalyviai, geriausiai atsakę į testų klausimus raštu, atsakinėjo žodžiu į du ištrauktus klausimus. Susumavus raštu ir žodžiu atsakinėjant surinktus taškus paaiškėjo, kas laimėjo konkursą. Atsakymus tikrino ir vertino komisija, kurią sudarė istorijos mokytojai Onutė Vaznelienė, Irena Nevulienė ir Tadas Bagdonavičius.

Pagrindinių mokyklų kategorijoje rungėsi 7 penktokai ir 11 šeštokų iš Punsko Dariaus ir Girėno, Vidugirių ir Seinų lietuvių „Žiburio“ pagrindinių mokyklų. Laimėjo trys šeštokai: pirmąją vietą Mykolas Zielinskas

(Punsko Dariaus ir Girėno pagrindinė mokykla), dvi antrąsias vietas Irena Berneckaitė (Punsko Dariaus ir Girėno pagrindinė mokykla) ir Amelija Pajaujytė (Punsko Dariaus ir Girėno pagrindinė mokykla).

Gimnazijų grupėje dalyvavo 33 moksleiviai. Pirmąją vietą konkurse pelnė Vytautas Kuliešius (Seinų lietuvių „Žiburio“ gimnazija), o dvi antrąsias vietas – Adomas Kalinauskas (Punsko Dariaus ir Girėno gimnazija) ir Asta Matulevičiūtė (Punsko Dariaus ir Girėno gimnazija).

Gegužės 20 d. Lenkijos lietuvių draugija Vidugirių mokykloje suorganizavo lietuvių kalbos ir literatūros konkursą. Jame dalyvavo 3 ketvirtokai, 7 penktokai ir 9 šeštokai iš Punsko Dariaus ir Girėno, Vidugirių ir Seinų lietuvių „Žiburio“ pagrindinių mokyklų. Vertinimo komisijoje dirbo: IV-V klasių grupėje - Janina Macukonienė ir Eugenija Pakutkienė, VI klasių grupėje - Vida Uzdilienė ir Aldona Jonušonytė.

Konkurso dalyviai, suskirstyti į dvi grupes, atsakinėjo raštu į klausimus, susijusius su lietuvių kalbos gramatika ir literatūra. Pirmoje grupėje (IV-V klasių) pirmąją vietą laimėjo Donata Vencevičiūtė (Punsko Dariaus ir Girėno pagrindinė mokykla), antrąją vietą – Klaudija Krakauskaitė (Seinų lietuvių „Žiburio“ pagrindinė mokykla), trečiąją – Viktorija Petruškevičiūtė (Punsko Dariaus ir Girėno pagrindinė mokykla). Antroje grupėje (VI klasių) pirmoji vieta skirta Sandrai Baguckaitei, antroji vieta – Uršulei Aleksaitei, o trečioji – Irenai Berneckaitei (visos iš Punsko Dariaus ir Girėno pagrindinės mokyklos).

Birželio 6 d. Seinų „Lietuvių namuose“ vyko lietuvių kalbos ir literatūros konkursas-viktorina gimnazijų moksleiviams. Šių metų tema – „Vincas Kudirka“. Viktorinoje rungėsi 7 grupės po penkis moksleivius iš Punsko Dariaus ir Girėno bei Seinų lietuvių „Žiburio“ gimnazijų. Vertinimo komisijoje dirbo: Janina Macukonienė, kun. Marius Talutis ir Algirdas Vaicekuskas.

Pirmąją vietą laimėjo Punsko Dariaus ir Girėno gimnazijos komanda: Matas Čėpla, Daiva Jakubauskaitė, Adomas Kalinauskas, Julija Kuosaitė ir Laima Sidarytė, antrąją vietą – Seinų lietuvių „Žiburio“ gimnazijos

Lietuvių kalbos ir literatūros konkursas

Kovo 11-osios lietuvių licėjaus mokinių rašiniai. Vertinimo komisijoje dirbo: Irena Gasperavičiūtė, Janina Macukonienė ir Birutė Burdinaitė-Ołow. Šioje grupėje pirmąją vietą laimėjo Aldutė Karaneckaitė, antroji vieta atiteko Almai Vaznelytei.

Petro Vitkausko nuotr.

komanda: Artūras As-trauskas, Julija Balulytė, Dovydas Gudaitis, Kornelija Pakutkaitė ir Simona Zubavičiūtė, trečiąją – Punsko Dariaus ir Girėno gimnazijos komanda: Erika Grigutytė, Viktorija Grigutytė, Karolina Krakauskaitė, Asta Matulevičiūtė ir Erika Valinčiūtė.

Licėjaus moksleivius LLD pakvietė rašyti rašinius tema „Seinų kunigų seminarijos asmenybės ir jų darbai“. Gauti du Punsko

Petro Vitkausko nuotr.

Visų konkursų prizinių vietų laimėtojams buvo įteikti diplomai ir visi jie buvo pakviesti į LLD organizuojamą ekskursiją į Anykščius. Kiti dalyviai gavo padėkos raštus. Visi moksleiviai buvo pavaišinti saldumynais.

Lietuvos istorijos, Lietuvos geografijos, dailiojo žodžio, lietuvių kalbos ir literatūros konkursus ir laureatų ekskursiją į Lietuvą remia Lenkijos Respublikos vidaus reikalų ir administracijos ministerija. Dėkojame.

Kelionė į Anykščius

DAIVA JAKUBAUSKAITĖ

Šių metų birželio 13 dieną Lenkijos lietuvių draugijos organizuojamų konkursų (dailiojo žodžio, Lietuvos geografijos ir istorijos bei lietuvių kalbos) laureatai išvykome į ekskursiją. Mūsų kelionės tikslas buvo Anykščiai ir jų apylinkės.

Pirmiausia nuvykome į aukštaičių sodybą Niūronių kaime. Čia turėjome senoje, autentiškoje aukštaičių troboje formuoti duonos kepalėlius ir patys juos pašauti į krosnį. Deja, mūsų kelionė užtruko ilgiau, tad nespėjome patys išsikepti duonelės, tačiau šių namų šeimininkė pagamino ją pati ir mums padovanojo jau iškeptus kepalėlius. Be to, ji labai

18 Silvijos Liaukėvičiūtės albumo

Silvijos Liaukėvičiūtės nuot.

įdomiai kalbėjo apie rugių sėjimą, kūlimą, malimą, duonos raugimą ir maišymą. Taip pat pristatė senelių duonos kepimo papročius ir pagerbimo ritualus, šeimos tradicijas, supažindino su senoviniais buities įrankiais ir pavaišino skaniais pietumis.

Vėliau visi nuėjome lankyti Arklio muziejaus. Tai vienintelis toks muziejus Baltijos šalyse. Po to pasukome Molėtų link, į Kulionių kaimą, kuriame yra įsikūręs Etnokosmologijos muziejus. Tai įdomus statinys. Ekskursijos metu gidas mums pasakojo apie

senovės lietuvių pasaulio suvokimą, žmogaus ryšį su kosminiu pasauliu, pristatė visas Žemę supančias planetas, rankose galėjome palaikyti tikrą meteoritą. Galiausiai visi pakilome į aukšto bokšto viršūnę, iš kurio puikiai buvo matyti šį vaizdingą ežerų kraštą. Taip mūsų pirmoji kelionės diena ir baigėsi. Beliko tik susisiekti kaimo turizmo sodybą „Karališkis“ ir čia apsistoti nakvynei. Sodyba įsikūrusi ant gražaus Karališkio ežero kranto. Kadangi oras buvo gražus, iki sutemų grožėjomės gamta, žaidėme krepšinį ir tinklinį.

Antrąją dieną, suvalgę pusryčius, išvykome į Anykščius. Pirmiausia aplankėme poeto ir vyskupo Antano Baranausko klėtelę, rašytojo Antano Vienuolio memorialinį namą-muziejų ir tautodailininko S. Petraškos akmenų dulkėmis tapytų paveikslų ekspoziciją. Klėtelė įdomi tuo, kad joje Baranauskas per dvejas

vasaros atostogas parašė svarbiausią savo kūrinį – poemą „Anykščių šilėlis“. Klėtelę išsaugojo ir joje pirmąjį Lietuvoje memorialinį muziejų įkūrė poeto giminaitis, rašytojas A. Vienuolis. Su A. Vienuolio gyvenimu ir kūryba susipažinome lankydami jo namą-muziejų.

Paskui lankėme Siauruko muziejų. Tai unikalus technikos paminklas. Gidas įdomiai papasakojo geležinkelio istoriją, turėjome galimybę pasivažinėti rankine drezina ir triračiu ant bėgių. Taip pat pamatėme unikalią riedmenų kolekciją, stoties viršininco kabinetą, pakhausą ir riedmenų paviljoną.

Vėliau nuvykome į Anykščių šilėlių pažiūrėti Puntuko. Tai antras pagal dydį akmuo Lietuvoje. Ruošiantis minėti lakūnų S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio dešimtąsias metines, Puntuke buvo iškalti lakūnų bareljefai ir jų testamentų žodžiai.

Ypatingų emocijų mums visiems sukėlė medžių lajų takas. Ėjome mišku pasikėlę apie 20 metrų virš žemės paviršiaus. Tako pabaigoje yra įrengta apžvalgos aikštelė, kurios aukštis daugiau kaip 30 metrų. Iš čia atsiveria puikūs Anykščių šilo ir Šventosios upės vaizdai.

Su Anykščiais taip pat yra susijęs dar vienas garsus lietuvių rašytojas – Jonas Biliūnas. Jis mirė Zakopaneje, tačiau savo poetiniame testamente buvo išreiškęs valią būti palaidotas „ant Šventosios upės kranto“. Ši valia įvykdyta, rašytojo palaikai parvežti į Anykščius ir perlaidoti Liudiškių piliakalnyje. Pasiėkus Laimės žiburį, gidas papasakojo apie poeto gyvenimą ir padėklamavo kelis jo eilėraščius.

Paskutinė mūsų aplankyta vieta buvo Anykščių Šv. apaštalo evangelisto Mato bažnyčia. Tai aukščiausia šventovė Lietuvoje, o mes turėjome galimybę užlipti į jos bokšto viršūnę ir pasigėrėti Anykščių panorama. Bažnyčią puošia gražūs vitražai bei įdomios Kryžiaus kelio stotys.

Konkursų laureatų išvyka į Anykščius

SIMONA ZUBAVIČIŪTĖ

Birželio 13–14 dienomis mes, konkursų laureatai, viešėjome Anykščiuose. Pirmąją dieną aplankėme Arklio muziejų. Čia pamatėme daug įdomių dalykų. Apsilankėme taip pat prieš daugelį metų dvarininco pastatytoje troboje. Teko paragauti dar šiltos tradicinės lietuviškos duonos.

Pavalgę nuvažiavome į Etnokosmologijos muziejų. Čia buvo labai įdomu. Paskui nuvykė į stovyklavietę Anykščių rajone įsikūrėme, pavakarieniavome ir nuėjome pailsėti.

Kitą dieną papusryčiaavę nuvykome į Anykščius, į Antano Baranausko

klėtelę, kurioje gimė daug rašytojų kūrinių. Aplankėme Antano Vienuolio muziejų ir Siauruko muziejų. Vėliau nuvažiavome prie Puntuko akmens. Ypatingai mums patiko laiptuoti medžių lajų taku. Žiūrint iš tokio aukščio vaizdai buvo labai gražūs. Manau, kad jie ilgai pasiliks mūsų atmintyje. Pamatę tiek gražių vietų, dar užsukome prie Jono Biliūno paminklo bei į Anykščių bažnyčią.

Laureatų išvyka mums labai patiko. Namų grįžome kupini gerų įspūdžių bei Lietuvos istorijos žinių.

Silvijos Liaukvičiūtės nuotr.

Vaikų gynimo dienos išvyka

LIDIJA RADZEVIČIŪTĖ

Iš Vidugirių mokyklos archyvo

Birželio 2 dieną mes, Vidugirių mokyklos mokiniai, su mokytojomis nuvykome į Jotvingių ir prūsų gyvenvietę Šilainėje. Atrodėme lyg viena šeima, nes visi buvome apsirengę naujais vienodais marškinėliais, kuriuos mums padovanojo Teresė ir Darius Radzevičiai.

Šilainėje mus pasitiko gyvenvietės šeimininkas Petras Lukoševičius. Jis labai įdomiai papasakojo mūsų protėvių istoriją. Matėme akmenyje iškalta prūsų dievo atvaizdą, veržėmės į gynybines pilis. Vaikščiodami vingiuotais protėvių takais, bandėme pamatyti baltą vilką, kuris atneša laimę visam gyvenimui. Turėjome malonumą pasijusti šios gyvenvietės šeimininkais. Po įdomaus pasakojimo galėjome išbandyti savo jėgas šaudydami iš lanko. Šaudėme ne tik

mes, mokiniai, bet bandė ir tėveliai bei mokytojos. Geriausiai pasirodė Beata Aleksaitė, Benas Aleksa ir Marius Nevulis. Po varžybų pasivaišino karšta žirnių sriuba ir skaniais blynais.

Po pietų mažiausieji dainavo, šoko, traukė lyną, o mes, vyresnieji – rungėmės dėl geriausio gamtininko vardo. Turėjome atpažinti kuo daugiau medžių. Man pasisekė laimėti – atpažinau 10 iš 10 medžių. Gamtos žinovo vardą dar laimėjo Viktorija Nevulytė ir Marius Nevulis.

Vėliau vairuotojas užkūrė laužą ir visi kepėme dešreles. Šventės pabaigoje mokyklos direktorė įteikė mums pažymėjimus ir diplomus.

Man labai patiko ši Vaikų gynimo dienos išvyka. Ji ilgai pasiliks atminty.

Kelionė po

Birželio 1 d. Seinų „Žiburio“ mokyklos mokytojai ir mokiniai pakvietė mus, Vidugirių pagrindinės mokyklos IV–VI klasių mokinius, pakeliauti po Suvalkiją.

Pirmiausia nuvažiuojame prie didelio Šiurpilio piliakalnio. Stačiais jo šlaitais pamaži kopėme į viršų. Klausėme mokytojų įdomių pasakojimų apie kalno istoriją, prūsus ir jotvingius, jų kovas su kryžiuočiais. Seinų „Žiburio“ mokinė Onutė papasakojo legendą apie Eglę – žalčių karalienę, apie berną, kuris bandė ją išgelbėti ir panaikinti prakeiksmą, apie riedančius nuo kalno akmenis. Nuo kalno viršūnės grožėjome aplinkinių miškų, laukų, ežerų grožiu.

Šeimos šventė

Pavasaris – pats gražiausias metų laikas. Gal todėl šiuo metu pagerbiame pačius svarbiausius žmones pasaulyje – mūsų tėvus. Mes juos mylime ištisus metus, bet būtent pavasarį susiburiame ir garsiai išsakome bei išdainuojame savo mintis ir jausmus.

Šių metų birželio 7 dieną Suvalkuose vaikai ir jaunimas, kurie mokosi lietuvių kalbos, pakvietė į Šeimos šventę. Joje galima buvo išgirsti tylius armonikos tonus, skambėjo gražios dainos mamai ir tėčiui, deklamuotos eilės ir skaityti prozos fragmentai. Programos metu vaikai išsakė begalinę meilę ne tik tėvams, broliams, sesėms, seneliams, bet ir

Suvalkija

VIKTORIJA ČERLIONYTĖ

Vėliau nuvykome prie giliausio (108,5 m gylio) Lenkijoje Ančios ežero. Jis nėra platus, bet gana ilgas, stačiais ir aukštais krantais.

Siaurais keliukais važiovome toliau į Bakanavo kaimą, kur esą ledyniniai rieduliai. Tai geologinis rezervatas „Riedulynas“ prie Juodosios Ančios. Čia trijų hektarų plote po ledynmečio suskaičiuojama apie 10 tūkstančių riedulių.

Man labai patiko Suvalkijos regioninis parkas, labiausiai – Šiurpilio piliakalnis. Šiltai dėkojame Seinų „Žiburio“ mokyklai už įdomią išvyką, smagiai kartu praleistą dieną. Buvo malonu susipažinti ir pabendrauti su naujais draugais.

Šiurpilio piliakalnio viršūnėje

Is Vidugiriu mokyklos archyvo

Suvalkuose

LIETUVIŲ KALBOS MOKYTOJA

visam mus supančiam pasauliui.

Labai džiaugiamės, kad į šventę atvyko daug tėvelių ir senelių, kad šiame labai skubančiame pasaulyje jie vis dar suranda laiko ir ateina pasižiūrėti, ką išmoko jų mažosios atžalos. Dėkojame Lietuvos Respublikos konsulato Seinuose vadovui, ministrui patarėjui Vaclavui Stankevičiui ir Lenkijos lietuvių draugijos Suvalkų skyriaus pirmininkei Onutei Virbylienei, kad dalyvavo mūsų renginyje. Ačiū visiems susirinkusiems už tai, kad galėjome pabūti kartu, už Jūsų šypsenas ir plojimus. Tikimės, kad ši šventė ilgam pasiliks Jūsų širdyse.

Onutės Virbylienės nuotr.

Punsko Dariaus ir Girėno mokyklos šventė

ASTA MATULEVIČIŪTĖ

Birželio 10 dieną Lietuvių kultūros namuose vyko Punsko Dariaus ir Girėno mokyklos šventė. Susibūrė nemažai svečių iš Lietuvos ir Lenkijos. Renginį pradėjo lenkiškų klasių moksleiviai. Po jų pasirodė lietuviškos klasės. Programą šoku pradėjo patys jauniausieji. Paskui šaunią dzūkiską programėlę parodė trečios klasės mokinukai. Jų pasirodymas buvo nuostabus. Jam pasibaigus IV–VI klasių moksleiviai atliko du šokius, sudainavo dainą ir pagrojo. Gimnazijos pirmos ir antros klasių mokiniai taip pat pagrojo ir padainavo gražius kūrinius. Vyriausieji trečiokai renginį užbaigė

Tomo Bernecko nuotr.

Tomo Bernecko nuotr.

nuostabiais šokiais.

Po moksleivių programos svečiai sveikino mūsų mokyklą. Vėliau visi pasidarėme bendrą nuotrauką.

Mokyklos šventė – tai labai svarbus renginys, nes jis rodo, kad mes, mokiniai, gerbiame, puoselėjame ir mylime savo mokyklą. Mes kasmet ruošiame šią šventę ir stengiamės parodyti, kokia svarbi mums yra mokykla.

Tomo Bernecko nuotr.

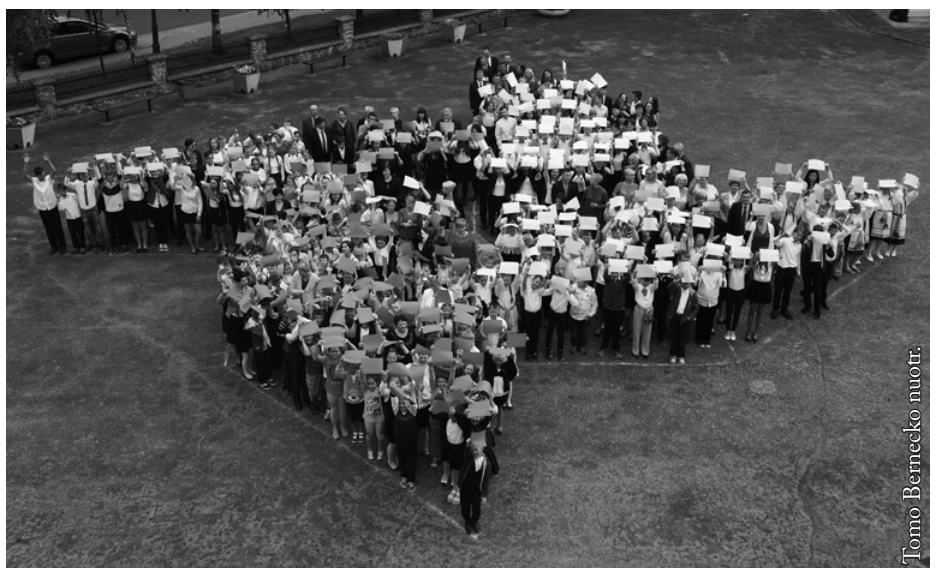
Tomo Bernecko nuotr.

Tomo Bernecko nuotr.

Tomo Bernecko nuotr.

Tomo Bernecko nuotr.

Kuo ypatingas Punsko licėjus

Punsko licėjaus reikšmė lietuvybės išsaugojimui

BIRUTĖ VAIČIULIENĖ

Kiekvieno jubiliejaus minėjimas nors trumpam leidžia stabtelėti, susimąstyti, prisiminti, pagerbti kitus ir pagaliau save geriau pažinti...

Ruošdamiesi minėti garbingą mūsų licėjaus 60-ies metų jubiliejų, įvairiomis progomis grįžtame prie šios mokyklos ištakų, prisimename jos istoriją, mokytojus, auklėtinius. Kaupdami medžiagą licėjaus monografijai ir jubiliejinei parodai, vis dar surandame dalykų, kurie rodo, kokia svarbi buvo ši mokykla vietinei bendruomenei, kokį ypatingą vaidmenį atliko licėjus ir jo mokytojai šio krašto tautinei kultūrai, švietimui gimtąja kalba, lietuvybės išsaugojimui.

Kalbuosi su buvusiu Punsko licėjaus direktoriumi, ilgamečiu mokytoju, lituanistu, visuomenininku Algiu Uzdila.

Birutė Vaičiulienė: Gerbiamas Mokytojau, Punsko licėjui ir tuo pačiu visam mūsų kraštui atidavėte didelę savo gyvenimo dalį. Papasakokite apie Jums įsimintiniausias darbo šioje mokykloje akimirkas. Kaip manote, kas Jums labiausiai pasisekė, vadovaujant mokyklai, o ką būtumėte padaręs kitaip?

Algis Uzdila: Į Punsko licėjų atėjau dirbti 1964 m. iš Seinų bendralavio licėjaus – buvau tarnybiškai perkeltas į direktoriaus pareigas. Ne taip sunku suprasti, kad po metų pedagoginio stažo atsirasti vadovo poste nėra lengva, juo labiau kad čia dirbo mano

mokytojai, turintys tos patirties kur kas daugiau. Supratau, kad partinis valdmuo – LJD P Seinų apskrities komitetas – man pirmenybę teikė ne dėl kokių išskirtinių asmenų savybių, o dėl mano turimo tarybinio universiteto diplomo. Man jis buvo Vilniaus universiteto diplomu su akademiko rektorius Jono Kubiliaus parašu, ir jį įteikė Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Pirmininkas Justas Paleckis. Ir šis dokumentas turėjo tiek teigiamų, tiek ir neigiamų savybių. Kuo pasitikėjo partija, į tai įtariai žiūrėjo vietinė bendruomenė. Šitos laiko spalvos lydėjo mane visus darbo mokykloje metus. Tačiau bėgti nuo tikrovės nebuvo kur. Literatūros perteikta išmintis mokė, kad reikia nesipuikinti, nes mokykloje sugriovus gerus, draugiškus santykius galima padaryti daug žalos, kas atsilieptų visų pirma moksleiviams. Džiaugiuosi, kad mane čia geraširdiškai sutiko vienas pirmųjų mano mokytojų – pradinės mokyklos vedėjas Stanislovas Lysakovskis (Stanisław Łysakowski), kuris ir licėjyje ėjo direktoriaus pavaduotojo pareigas. Gebėjau įgyti pasitikėjimą mano autoriteto mokyt. Juozo Vainos, pasisekė likti bičiulišku buvusiams klasiams ar mokyklos draugams, beliko ieškoti artimo ryšio su vaikais ir jų tėvais.

Apie tarybinį diplomą užsiminiau ne šiaip sau. Kartą, kai įsidiskutavome su tuomet jau kolega Stanislovu Lysakovskiu, privačiame pokalbyje kreipėsi jis į mane, kodėl tarybinė propaganda tiek daug kalba apie ideologiją ir idėjas, bet niekuomet neužsimena apie

žmogiškuosius idealus. Daug buvo gardaus juoko, kai šią problemą aiškinomės. Šituo žmogumi visiškai pasitikėjau, todėl ir galėjau su juo būti atviras, nors viešai ir jis galvos po kirviu niekur nekišo.

Džiaugiuosi, kad mokykla užmezgė glaudžius santykius su tėvais ir auklėtiniais. Bene įspūdingiausi buvo vienuoliktųjų, vėliau ketvirtųjų – abiturientų šimtadieniai. Sutarę su Tėvų komitetu ir pačiais abiturientais, rengėme mokinių atsisveikinimo su mokykla šventes drauge su tėvais, kvietėme bažnytinį chorą, kad padėtų jaunuomenei įsiklausyti, kokioje kultūrinėje aplinkoje yra jie gimę ir augę. Ir ši tradicija laikosi iki šių dienų. Beje, buvę ir problemų. Kuratorija kasmet siųsdavo tarnybinius raštus, kaip mokykla privalo saugoti, kad jos auklėtiniai nesilankytų viešuosiuose vakarėliuose. Lenkijos mastu tai buvo aktuali problema, nes tokiose vakarėliuose priėdavo prie muštynių. Ir nors vietos milicija bei mano vyresnių kolegų patirtis reikalavo, kad šis priekalpas būtų stropiai vykdomas, teko visai padėti švelninti.

Man vadovaujant mokyklai reikėjo spręsti licėjaus gyvybišką klausimą. Du mokinukai pakliuvo į saugumo nagus – vienas rašinėjęs tetai laiškus į Ameriką ir prašinėjęs materialios pagalbos bei „šmeižęs socialistinę tikrovę“, kitas popiergaly nupiešė pistoletą ir parašė: „Saudysiu komunistus“. Tai vaikiška, naiivu ir net kvaila. Bet mūsų mokykla buvo stebima ypač budriai, ir ne vaikams suprasti, kokie žaidimai

Dailiojo žodžio būrelis (vadovas Algis Uzdila) Eugenijaus Matuzevičiaus autoriniame vakare „Metų spalvos“ mokyklos svetainėje. 1980 m.

vyksta tarp suaugusiųjų. Gavome įsakymą moksleivius pašalinti. Kadangi pedagogų tarybos posėdžio metu pasiūliau vieną gerą mokinį savimi užstoti ir garantuoti, kad jį auklėsime, kolegos pritarė. Ir tai mums kainavo katastrofą: gavome įsakymą Punsko licejaus moksleivius perkelti į Seinus. Gintis padėjo tuo metu LVKD CV sekretoriaus pareigas ėjęs Eugenijus Petruškevičius. Ir nors per tai ir jis prarado gerą dalį savo pasitikėjimo, vis dėlto Punsko licejų tuokart apgynėme. Gaila būtų, kad tą faktą mūsų ainiai užmirštų.

Gal tai ir keistai nuskambės ausyse tu, kas žino man metamus kaltinimus, bet labai gerai klostėsi mano santykiai su anuo metu Punske dirbusiu parapijos klebonu Antanu Šuminsku. Tai buvo nuostabus žmogus, pats dėl politinių aplinkybių žilų plaukų smilkiniuose įgijęs. Kuomet reikėdavo mūsų savi-veiklai pagalbos, jis rašydavo kurijai laiską, ir parvažiudavo iš vargonininkų mokyklos ten besimokantis Jonas Šliaužys, o mes galėjome ryškiai geresnius koncertus surengti net ir Gegužės 1-ajai. Tėbūnie ir šis faktas visuomenei

žinomas. Kuomet 1967 m. birželio 14 d. šviesaus atminimo klebonas Šuminskas mirė, kreipėsi į mane bažnyčios aktyvistas Kazys Uzdila, kad išleistu- me moksleivių delegaciją į Jo laidotu- ves. Sutarėme taip: aš nieko nežinau, o jis per tėvus ir mokinius organizuoja, kad visa mokykla dalyvautų gedulin- goje eisenoje. Ir kai saugumiečiai tardė, kas organizavo ir išvedė mokyklą į šias iškilmes, nieks nepaliudijo, kad direkto- rius nagus kišęs, nes iš tikrųjų ne aš tai dariau. Tik mačiau, kaip slapsti vyrukai įsokę į Sauliaus Jurkūno neišbaigto namo graižą per langų angas fotogra- favo eisena, kad žinotų, ką už liežuvių turi tampyti.

Ką šiandieną daryčiau kitaip? Čia ir man reikia paklausti, kada šiandien: ar mūsų dieny, ar anų laikų realijomis? Jei tie laikai grįžtų, ko niekam nelin- kime, vėl būčiau toks pat nuolankus tarnas, o savo darbą dirbčiau tik paty- liukais tomis priemonėmis, kurios buvo įmanomos. Mane studijų laikais mokė ne tik tarybinio universiteto marksis- tai, bet švietė ir į Lietuvą bei Vilnių iš Sibiro grįžę disidentai-tremtiniai.

Jų teiginiai ir šiandien ausyse skamba: „Lietuvai nereikia mirusių didvyrių, Lietuvai reikia žmonių, kurie už ją tyliu darbu grumtųsi. Lietuva sulauks laisvės, bet mirusiųjų neprikelsime.“ Vienam jų – prieškario žurnalistui Juozui Keliuočiui – pasakiau: „Bet prarasime žmonių pasitikėjimą.“ Atsakė: „Jeigu žmonių nuomonė kam svarbiau už Lietuvą, aš nieko jau patarti negaliu.“ Čia ir noriu atsidū- sėti: vieni saugome savo skaistybę, kad atėjus laikui ja girtumės, kiti prirėikus ir sрутų duobėse maudomės. Žinoma, iš sрутų išlipę į salonus netinkame, o yra kam šaukti – jis nėra švarus.

B. V.: Mūsų bendruomenės dau- gumai nekyla abejonių, kad Punske įkurtas lietuviškasis licejus visuo- menėje atliko ir atlieka ypatingą vaidmenį. Kurias licejuje vykdomas veiklas Jūs labiausiai vertinate?

A. U.: Mokyklos aukščiausia pa- šauktis yra jaunuomenės švietimas. Tik apsišvietę galime stoti Europoje kaip lygūs su lygiais ir nesigėdyti savo kilmės. Europos žmonės yra ir mūsų adresu nusiteikę geranoriškai. Tai ne kartą teko patirti. Ir jeigu mūsų moks- leivija parvažiuoja iš įvairių varžybų nugalėję, ar reikia didesnio argumento?

Bet žmogus ne vien duona sotus. Reikia neapleisti ir kultūros. Esame savito dvasinio paveldo žmonės. Ir mūsų kalba, ir dainos, ir papročiai, ir perduodamos tradicijos yra labai gerbtini dalykai. Todėl Punsko licejuje, kaip retai kurioje kitoje mokykloje, tiek dėmesio skiriama įvairiems būreliams – vokalui, instrumentinei muzikai, šokiui, dailiajam žodžiui, teatrui – viskam, kas geba palaikyti iš paveldo atėjusią mūsų tautinę dvasią. Jeigu turime seniausią indoeuropiečių kalbą, ar tai maža mums Dievo suteikta dovana? Negi galime į šitas vertybes ranka numoti? Ne visada drįstama buvo apie tai garsiai kalbėti, bet kaip galima to nenujausti? Ir kokia lai- mē, kad šiandien šiuose sudėtinguose

1982 m. abiturientai su savo mokytojais po Paskutino skambučio pasodinus berželį. Nuo tada prasidėjo beržų sodinimo tradicija. Šeštas iš kairės stovi klasės auklėtojas Algis Uzdila

siekiuose talkina mums Bažnyčia.

Punske šalia bendralavio licėjaus veikia ir muzikos mokykla. Tai didžiulė dovana šio krašto jaunuomenei. Kiek ji pakėlė plačiosios visuomenės reikšmę, pervertinti būtų nelengva. O licėjuje veikiantis „Pasešupių“ choras? Ir tai nemokamai teikiama moksleiviams malonė, kai už tokias galimybes kitur tenka tėvams atidaryti piniginę. Matau, kaip Vilniuje ar Lisabonoje tėvai rūpinasi savo vaikų dvasiniu ugdymu. O kiek metų mokykla savo auklėtinius mankština šokiu. Čia ir kūrybinės galios ugdomos, ir teatro pastangos lavina viešosios kalbos įgūdžius. Juk kassyk vis daugiau turime progų, kuriomis žmogus viešai turi prabilti. Be šito trenazo kaip išeiti į žmones? Tik pagalvokime, kokie buvo šviesūs mūsų pirmtakai, kurie numatė, ką gali jaunimui licėjus duoti, todėl ir telkė visas bendruomenės jėgas, kad toji mokykla būtų Punske įkurta.

B. V.: Į gyvenimą išleidote daug savo mokinių, globojote ne vieną auklėtinių klasę. Kokie, Jūsų manymu, licėjaus absolventų ryškiausi pasiekimai, kuriais galėtų didžiuotis plačioji mūsų krašto visuomenė?

A. U.: Visuomenės negali sudaryti tik

vieno luomo ar vienos specialybės žmonės. Labai pas mus priimta aukštinti dvasininkų luomą, betgi kas nutiktų, jeigu jie sudarytų visą visuomenę? Tokia visuomenė beregint subirtų. Tas pat pasakytina ir apie visas kitas specialybes. Visuomenė yra sudėtingas organizmas. Labai gerbiame mūsų ūkininkus. Jie mus maitina. Bet jų vaikus turi mokykla auklėti. Jiems susirgus reikia kreiptis į gydytoją, vaistininką, o gyvulėliui sunegalavus beregint randa kelią prie veterinaro. Kažkada direktoriaus Sigito Paransevičiaus pastangomis Punske licėjuje buvo suaukta medikų konferencija. Ir ką jūs manote? Susirinko didelis būrys mūsų auklėtinių. Ar nėra didžioji Dievo dovana, kad su tais žmonėmis galime bendrauti savo gimtąja kalba? Juk jiems ir savo ligas ar negales mokėsime geriau atskleisti. Negi tai kam nors neaišku? Ateiname ir į valsčių įvairių reikalų tvarkyti. Ar nėra malonu, kai čia galime jaustis tartum savo namuose? O jeigu jau peržengsime savo tautinio uždarumo ribas – ar neims džiaugsmas, kada išvysime, kad mūsų žmonės ir Lenkijos armijoje aukštus laipsnius turi ir postus užėmę? Ar mums nekelia bendruomeninio pasididžiavimo, kad ligoninėse seselėmis ir gydytojais dirba mūsų absolventai, ir jiems net

patikimos ordinatorių pareigos? Ateiname Punske plaukų pasikirpti – ar čia nesijaučiame, tarytum būtume susitikę su geriausiais bičiuliais? Koks tai psichinis komfortas ir kiek mažiau patiriamo įvairių stresų, kas persiduoda mūsų sveikatai... Visa tai kartu kelia ir mūsų asmens orumą, nes esame visapusiški žmonės ir galime vaikščioti pakeltomis galvomis. O žiniasklaida? Ar ne gražu pasiklausyti gimtąja kalba radijo, pasižiūrėti televizijos valandėlių, ar nemalonu pasiskaityti „Aušrą“? O jau kiek ir knygų Punske leidykla ir spaustuovė yra išleidusių? Juk tai irgi padeda geriau ir save, ir savo kraštą pažinti. Tai ar viską sudėję galime vis dar jaustis dvasios skurdžiais ir elgetomis?

B. V.: Dauguma lietuviškų šeimų didžiuojasi savitu Punske licėjumi ir jo išsilavinusiais absolventais, baigusiais įvairias aukštąsias mokyklas ir įsigijusiais įvairias specialybes. Deja, yra ir tokių, kurie savo (ir ne tik) vaikams nepataria rinktis mūsų licėjaus, leidžia juos į lenkiškas mokyklas. Kaip suprasti ar paaiškinti šitą reiškinį?

A. U.: Stebiu gerai išaukštus lietuviškas šeiminkės manierą: pasodinusi užstalėje ir vaišindama mus savo peiks, o kito girs. Gal, kol esame savo namuose, ši savybė nėra peiktina. Bet kuomet išplaukiame į tarptautinius vandenis, vis dar jaučiamės baudžiauninkai esą, vis dar slegia mus skursnos kompleksas. Ką čia kalbėti apie kaimo žmogų, jeigu ir prasilavinę, prakutę mokytojai bando labiau pasitikėti svetima miesto mokykla, o savoji vis dar rodosi menkavertė, nors ją ir patys esame baigę. Mokyti savo vaikus išleidžiame į pasaulį, nes mūsų vaikas mums yra ypatingas. Ir vėliau labai nustembame, kai tas tokių tėvų globotinis gyvenime susiduria su Punske absolventu, ir pasirodo, abu baigę panašias aukštąsias mokyklas ir

pajėgūs tą patį darbą dirbti. Turime gražią patarlę: „Kvailių nei sėja, nei pjauna, jie patys dygsta.“ Negi mes nenutuokiame, kad mūsų pačių augintas jaunimas labiau bus pritapęs prie savos bendruomenės negu svetur apsvetimėjęs? Kaip iš šio komplekso pasigydyti? Veikiausiai reiktų melstis dėl proto atėjimo. Čia pat pateiksiu ir paguodžiančių pavyzdžių. Seinuose gimę ir augę Nevilių ar Vektorių vaikais važinėdavo į Punkską ir čia baigė licejų, kai mūsų vaikai, turėdami sąlygas lavintis vietoje, ieškojo laimės už trisdešimties kilometrų ar ir dar toliau. Mišrioje šeimoje gimęs Vaznelis Petras iš Suvalkų vidurinę baigė Punske. Už lenko ištekęs mūsų absolventė Aldutė Gaidinskaitė-Kowalewska gyvena ir dirba Suvalkuose, bet savo vaiką, įveikusi tėvo abejones, leidžia į Punsko licejų. Kiti panašūs savo vaikus siunčia į Lietuvos aukštąsias mokyklas, kur jie neretai ir šeimas sukuria, ir lieka ne Vokietijoje ar Ispanijoje, o Lietuvoje. Spręskite patys, kurių poelgiai yra arčiau Dievo prisakymų. Jeigu savo kalbą ir kultūrą gavome iš Kūrėjo, kodėl neturėtume rodyti Jam dėkingumo ir likti ištikimi Didžiosios Idėjos valiai? Ar gražu Jo dovaną niekinti?

B. V.: Ko palinkėtumėte mokyklos bendruomenei (mokytojams, mokiniams, tėvams) Punsko licejaus 60-mečio proga?

A. U.: Praėjo 60 metų nuo licejaus pradžių. Neliko tų žmonių, kurie galvojo apie mūsų ateitį. Jau palinko žemėn jų šviesūs kūnai, bet dvasia iškeliavo žvelgti savo Viešpačiui į akis. Ir jiems ten nebus gėda sukaliotis arti dangiškojo sosto.

Rusų poetas Krilovas rašė pasakėčią apie žąsis, kurias piemuo gena į skerdyklą. Maldauja jos gailėsčio ir primena, kad jų protėviai Romą išgelbėjo. Tikrai yra žinoma tokia legenda apie Romos išgelbėjimą. Tačiau piemens būta protingo, ir jis atsako: „Taip, jūsų protėviai

išgelbėjo Romą nuo pražūtis. Bet ką gi jūs tokio esate nuveikusios?“

Tai kraupus pamokymas, bet teisingas. Prisiminkime: istorija saugo tuos vardus, kurie ką nors žemėje didingo kūrė ir savo gimtojo lizdo neteršė. Kas piktavališkai gėrybėmis naudojosi, istorija jų nemini. Nes ir istorija turi savo mėšlyną.

Linkiu visiems augti į protą. Juk praėjo 60 metų nuo vidurinės mokyklos – nuo savo brandos amžiaus – tai jau tie žmonės, kurie baigė licejų artėja prie kriukio. Jų vaikai ir anūkai šiaudien lanko mūsų mokyklą. Neišduokime savo šventmenų. Juk suvokiame, kad bažnyčioje paniekinti Švenčiausiąji Sakramentą yra šiurpą kelianti nuodėmė. Neniekinkime tų, kurie jau kapuose ilsisi ramūs, nes paliko mums ne tik žemę, bet ir mokyklą, kad neturėtume su krepšiais eiti elgetauti ir pas svetimus prašyti dvasiai išmaldos, rodydami jiems, iš kokios skurdžios visuomenės esame kilę. Dievas leido mums būti išdidiems, ne išpuikėliams, ir negalvokime, kad apgausime istoriją. Ji ne mūsų, ji – Viešpaties rankose. Neniekinkime savo paveldo, spjaudydami į šulinį, kuris mums gyvybę palaiko.

B. V.: Mokytojau, dėkoju Jums už

linkėjimus, protingus patarimus. Ačiū ir už poezijos posmus, už „Pašėsupiams“ padovanotą himną. Ačiū už tai, kad nuo 1987 m. kasmet abiturientai šoka „Gailingi“, mat Jūs tų metų laidos mokinius ruošėte Paskutiniam skambučiui ir manęs paprašėte šokio aprašą parvežti iš Vilniaus (jį padovanojo „Lietuvos“ ansamblio vadovas Buterlevičius). Linkiu Jums stiprios sveikatos ir dar daug kūrybingų metų.

A. U.: Labai ačiū, mokytoja Birute – mūsų licejaus absolvente ir bendradarbe, už gražius linkėjimus. Tačiau jeigu raginu išlaikyti atmintį, noriu atitaisyti ir šio teiginio iškraipą. Kad „Gailingi“ šoktų mūsų abiturientai per Paskutinį skambutį, šovė į galvą Punsko licejaus absolventei, ilgametei Punsko kultūros namų direktorei Jūratei Kardauskienei. Mano pirštų iš tiesų ten buvo taip pat prisiliesta. Bet tai todėl, kad Jūratė geriau pasitikėjo manimi, nei saviimi, ir prašė pasidomėti, ar šokis tinka Paskutiniam skambučiui ir ar nėra jis iškraipytas. Toliau visa buvo, kaip pasakytą. Ir belieka mums džiaugtis, kad šis šokis ir toliau išlieka Punsko licejaus šimtadienių tradicija. Nuo tradicijos dar niekieno širdis nesuskurdo.

Motinos dienos koncertas „Eglės legenda“ 1983 m. Koncertą parengė mokytojai Alicija ir Algis Uzdilos

Puodelis kavos su buvusiu Punsko vidurinės mokyklos direktoriumi Juozu Sigitu Paransevičiumi

JURGITA STANKAUSKAITĖ

Belaukiant Punsko licėjaus jubiliejinio skambučio, užplūsta prisiminimai, bandoma išvaizduoti ošiančią mokyklos klasę, siekiama paimti į rankas senus vadovėlius ir nusikelti keliasdešimt metų atgal. Įdomu, kaip atrodė senasis Punsko licėjus? Apie ką buvo galima pasiskaityti mokinių sienlaikraštyje? Koks buvo mokyklos bendruomenės gyvenimas? Geriausiai pasikalbėti su tais, kurie viską prisimena taip, lyg tai būtų buvę vakar. Nieko nelaukdamą, susitariu su buvusiu licėjaus direktoriumi Juozu Sigitu Paransevičiumi, norėdama pavaikštinėti po keliasdešimt metų jo vadovautą Punsko licėjų. Padedu telefono ragelį ir jau žinau, kad rytoj bus nuostabus ketvirtadienio rytas.

Juozas Sigitas Paransevičius:
Tiksliai negaliu pasakyti, kelintais metais buvau išrinktas mokyklos

direktoriumi. 1965–aisiais tapau mokyklos direktoriaus Algio Uzdiolos pavaduotoju. Tuo metu veikė septynmetė pagrindinė mokykla ir ketverių metų licėjus. Taigi Punske buvusi 11–metė mokykla. Kurį laiką šitaip dirbom. Vėliau licėjų atskyre nuo pagrindinės mokyklos. Aš tapau pagrindinės direktoriumi, o A. Uzdiola vadovavo licėjui.

Apie 1970 m. pradėjau eiti licėjaus direktoriaus pareigas ir su trumpesnėmis ar ilgesnėmis pertraukomis jas ėjau iki pensijos, t. y. iki 1991 m. Po manęs direktore dirbo mokytoja Marytė Černelienė. Tada nebuvo kokių nors kadencijų, kadangi licėjus priklausė švietimo kuratorijai ir ji skirdavo mokyklos direktorių. Galima pasakyti, kad visa mano profesinė veikla nuo 1961 m., kai atėjau dirbti į Punsko mokyklą, buvo susijusi su licėjumi.

Jurgita Stankauskaitė: Tais laikais direktoriaus negalėjo rinktis

patys mokyklos mokytojai.

J. S. P.: *Ne, patys mokytojai nerinko. Sprendė kuratorius. Tiesą sakant, tokiems sprendimams įtakos turėjo partinė valdžia. Jeigu ji turėdavo kokių pastabų, galėdavo prieštarauti kuratoriaus sprendimui.*

J. S.: **Minėjote, kad iš pradžių dirbote direktoriaus pavaduotoju, tad tą dieną, kai buvote paskirtas mokyklos direktoriumi, tikriausiai nenustebino Jūsų vadovo pareigos ir didelė atsakomybė.**

J. S. P.: *Su visu direktoriaus darbu buvau susipažinęs, pavaduodamas A. Uzdiolą. Arba vieną, arba kitą darbą reikėdavo atlikti kartu. Žinojau, kad reikia rūpintis ne tik pedagoginiais, bet ir administraciniais ar ūkiniais reikalais. Juk reikėjo žinoti, kuo žiemą bus apkūrenama mokykla, kas už tai bus atsakingas ir pan.*

J. S.: **Su kokiomis problemomis susidūrėte tapęs direktoriumi?**

J. S. P.: *Visą laiką mokyklą vizituodavo kuratorijos atstovai. Susidurdavome su asmenimis, kurie atvažiuovę tikrindavo bibliotekos knygas, žiūrėdami, ar čia nėra iš Vakarų atkeltavusių lietuviškų knygų. Tam tikra prasme mokyklos darbo sąlygos buvo sunkios, nes ją organizuojant švietimo valdžia kalbėjo, kad Punsko licėjus veiks labai trumpai. Manyta, kad jį baigęs jaunimas neturi*

1988 m. Pirmasis Sąjūdžio suvažiavimas Sporto rūmuose Vilniuje.

Pirmoje eilėje iš kairės: R. Vitkauskas, A. Skripka, A. Nevulis, J. S. Paransevičius, Maslauskas

Iš J. S. Paransevičiaus albumo

1985 m. abiturientai. Paskutinis skambutis. Mokytojai: iš kairės pirmoje eilėje A. Uzdila, A. Vaicekauskienė, J. Vaina, J. S. Paransevičius, M. Kardauskienė, J. Senda, antroje eilėje I. Čėplienė, H. Rekus, V. Budzeika, trečioje eilėje M. Černelienė, G. Bliudziuvienė

jokių perspektyvų mokytis kur nors toliau. Kodėl taip kalbėta? Licėjuje visi mokėsi lietuvių kalba, o stojamieji egzaminai į Lenkijos aukštąsias mokyklas buvo laikomi tik lenkų kalba. Jau nešneku apie studijas Lietuvoje, nes tuomet nebuvo jokių galimybių joje mokytis. Manyta, kad mūsų mokiniai negalės konkuruoti su jaunimu iš lenkiškų mokyklų. O realybė buvo kitokia. Duomenys rodo, kad jaunimas neturėjo su tuo jokių problemų.

Be to, mums teko susidurti su įvairiomis provokacijomis. Žinoma, buvo priekaištų, kad licėjaus žemas lygis. Galbūt pačioje pradžioje mokyklos lygis nebuvo pats geriausias, nes tuo metu trūko kvalifikuotų mokytojų. Vienintelis aukštąjį išsilavinimą turėjo mokytojas Jonas Stoskeliūnas. Vienas iš pagrindinių mano tikslų dirbant mokykloje buvo toks: kuo greičiau licėjuje įdarbinti visus mokytojus, turinčius aukštąjį išsilavinimą.

J. S.: Kaip tada atrodė licėjaus gyvenimas? Kokie veikė būreliai?

J. S. P.: Beveik visą laiką veikė šokių būrelis. Norėtusi priminti, kad kai aš dar mokiausi licėjuje, priklausiau

mokytojos P. Jakimavičienės vadovaujamam šokių būreliui. Pastebėjau, kad dabartinėse šokėjų kronikose ji lyg primiršta. O iš tikrųjų mokytoja P. Jakimavičienė labai daug dirbo su šokėjais. Kurį laiką veikė Lietuvių visuomeninės kultūros draugijos skyrius ir būrelis. Buvo skiriama dėmesio etnografijai, saviveiklai ir pan. Deja, to meto valdžiai visa tai nepatiko ir ji sustabdė draugijos veiklą. Taip pat veikė dramos būrelis. Didelių pasiekimų turėjusi mokytoja A. Šliaužio vadovaujama dainuojančių merginų grupė „Ulbuonėlės“. Be minėtų būrelių, visą laiką vyko sporto užsiėmimai, jaunimas dalyvaudavo vaivadijos varžybose, laimėdavo garbingas vietas.

Mano direktoriaavimo metais krepšinis dar nebuvo populiarus. Tada net neturėjome krepšinio aikštelės. Man teko užsakyti pirmuosius krepšinio stovus. Jie buvo pastatyti toje vietoje, kur dabar už mokytojų namo esą garažai. Aikštelė net nebuvo niekuo grįsta, tik žvyru išpilta. Kadangi aš pats buvau sporto mokytojas, baigęs Fizinio lavinimo akademiją Varšuvoje, man buvo svarbu, kad moksleiviai įvairiai fiziškai „padirbėtų“, ne tik kur nors pažaistų, susitelktų ties viena sritim.

Stengėmės, kad per pamokas jaunimas išbandytų ir lengvąją atletiką, ir šiek tiek žaidimų.

J. S.: Ar Jums vadovaujant licėjui buvo susiduriama su nutautėjimo, mokinių skaičiaus mažėjimo mokykloje problema?

J. S. P.: Reikia pasakyti, kad šita problema ir tada buvo aktuali. Labai stengdavosi individualiai kalbėtis su tėvais, kurių vaikai ruošdavosi palikti Punsko licėjų ir čia nesimokyti. Buvo žmonių, kurie suprato šitą reikalą, o kiti to nevertino.

J. S.: Labai gaila, kad šiandien taip pat yra šeimų, kurios nuvertina lietuvišką mokyklą. Statistika puikiai rodo, kad mūsų abiturientų pažymiai nenusileidžia lenkiškų mokyklų mokinių rezultatams.

Na ir pabaigoje – kaip Jums atrodo, ar pačioje licėjaus darbo pradžioje galėjo kas nors patikėti, jog ateity Punsko licėjus švęs 60-ąjį jubiliejų?

J. S. P.: Pačioje mokyklos veiklos pradžioje net pats didžiausias optimistas šito būtų nepasakęs.

Nuskambėjus tokiems žodžiams išgėriau paskutinį ir patį karčiausią kavos lašelį. Kažin ar mes, jaunosios kartos atstovai, kada nors mokėsimė taip įvertinti vienintelio Lenkijoje lietuviško licėjaus svarbą šiame krašte, kaip įvertino mūsų mokytojai, giminaičiai, visuomenės veikėjai ar žmonės, kurie kiekvieną laisvą minutę skyrė lietuvių kalbos išlaikymui, švietimui gimtąja kalba, kultūrai, tiesiog laisvam ir niekieno nevaržomam gyvenimui mūsų tautos vertybėmis.

Ačiū Juozui Sigitui Paransevičiui už prasmingai pradėtą vieną gražų ketvirtadienį.

Išvyka į Druskininkus

LIETUVIŲ KALBOS MOKYTOJA

Kelionės lavina, plečia mūsų akiratį. Vis daugiau pamatome ir sužinome naujų dalykų.

Šį kartą Lenkijos lietuvių draugijos Suvalkų skyriaus pirmininkė Onutė Virbylienė suorganizavo ekskursiją į Druskininkus. Vaikai, besimokantys lietuvių kalbos Suvalkuose, niekaip negalėjo sulaukti išvykos dienos. Vis klausinėjo: „Kada gi važiuosim paplaukioti tuose puikiuose baseinuose?“ Birželio 11-osios rytas pasirodė gaivus ir vėjuotas. Kupini geros nuotaikos, išvykome į Lietuvą.

Druskininkuose buvo smagu. Pirmiausia apsilankėme Rezistencijos ir tremties muziejuje. Čia mus sutiko labai maloni ponė E. Sidaravičiūtė, kuri įdomiai pasakojo apie skaudžią mūsų tautos praeitį. Apžiūrėję nuotraukas ir eksponatus, išskubėjome paragauti sveiko Druskininkų

Onutė Virbylienės nuotr.

vandens. Vėliau nuėjome prie grožio šaltinėlio, pavaikštinėjome prie Nemuno. Aplankėme „Girios aidą“.

Čia stebėjomės nepaprastai įdomiais medžio dirbiniais, žvėreliais ir paukščiais. Patraukė mūsų akį visa aplinka.

Juk šiuo metų laiku viskas žaliuoja tokia sodria žalia spalva.

Pasivaikščioję po Druskininkus pagaliau nuėjome į vandens parką. Oi, kaip čia buvo smagu! Kiekvienas rado sau ką nors įdomaus. Vieni plaukiojo sraunioje upėje, kiti važinėjo nuo kalniukų, dar kiti žaidė krepšinį vandenyje. Suaugusieji šildėsi pirtyse ir šiltose voniose. Visiems čia labai patiko. Išsekę, bet laimingi nuėjome dar papietauti.

Ši kelionė buvo nepaprastai įspūdinga. Todėl norime nuoširdžiai padėkoti visų pirma Onutei Virbylienei, kad mums ją suorganizavo, ir Punsko viršaičiui Vytautui Liškauskui, kad užtikrino nemokamą transportą.

Onutė Virbylienės nuotr.

Įdomi kelionė

ASTA MATULEVIČIŪTĖ

Gegužės 30 dieną Punsko gimnazijos mokiniai išvykome lankyti Prahą, Vroclavą ir Sudetų apylinkes. Nors po ilgos kelionės buvome truputį nuvargę, bet vis tiek turėjome užtektinai energijos ir troškome apžiūrėti naujas vietas.

Pirmąją dieną lankėme vietovę Kudava Zdruj. Čia užsukome į labai gražų parką, kuriame pilna įdomių augalų, kokių nėra mūsų apylinkėse. Nuėjome taip pat į vietą, kur teko paragauti galbūt nelabai skanaus, bet sveiko mineralinio vandens. Lankydami šią vietovę, užėjome į kaukolių koplyčią, kur visos sienos išdėtos tose apylinkėse per karą ar siaučiant epidemijai gyvybės netekusių žmonių kaulais. Tai galbūt šiek tiek baisi vieta, bet ją pamatyti verta.

Aplankę Kudavą Zdruj, pasukome Škliarskos Porembos link. Oras nebuvo mums palankus, nes kilo audra. Baisu ir pavojinga buvo kopti į kalnus, todėl tik važiuodami autobusu galėjome jais gėrėtis bei pažinti Sudetų kraštovaizdį.

Antrąją dieną lankėme Prahą. Oras buvo daug palankesnis. Praha – nuostabus miestas. Čia labai graži architektūra, seni, gražūs pastatai lyg iš pasakų. Šiame mieste aplankėme daug įspūdingų vietų, kaip antai Šv. Vito katedra, Auksinė gatvelė, Karolio tiltas ir kt. Prahoje mums teko pamatyti, kaip keičiasi Čekijos kariuomenė. Šis miestas paliko daug įspūdžių. Manau, jog kiekvienas iš mūsų norėtų į jį sugrįžti. Jis tikrai ilgai pasiliks mūsų atmintyje.

Trečiąją dieną lankėme Uolų miestelį Ardšpache. Šios vietovės kraštovaizdis nustebino mus savo grožiu ir išskirtinumu. Čia yra įspūdingų

formų labai didelės uolos. Kopdami tomis uolomis matėme du gražius krioklius. Mums labai patiko toks dar nematytas, nuostabus kraštovaizdis.

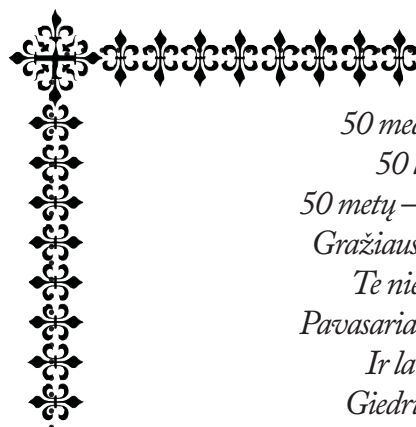
Sugrįžę į vietovę Škliarska Poremba, kopėme labai stačiu kalnu, kol pasiekėme Kamienčiko didelį ir gražų krioklį, kurį tikrai verta pamatyti. Nors ši diena šiek tiek mus išvargino, bet buvo labai įdomi, linksma ir nepakartojama.

Ketvirtąją dieną išvykome į Vroclavą. Šis miestas be galo gražus. Manau, kad jis vienas iš gražiausių ne tik Lenkijoje, bet ir Europoje. Tai senas miestas, bet čia yra ir daug naujoviškų pastatų. Iš pradžių vaikštinėjome jo gatvėmis ir gėrėjomės. Paskui apžiūrėjome Raclavicų panoramą. Būti Vroclave ir jos nepamatyti tai lygiai

kaip būti Vatikane ir neužėiti pas Šv. Tėvą. Tai labai svarbi lenkams vieta, nes ji byloja apie dalį Lenkijos istorijos. Ši vieta įspūdinga. Įėjęs pasijunti taip, tarsi būtum mūsų lauke, nes aplink esantis paveikslas labai realistiškai nutapytas.

Vėliau pasukome į miesto centrą, kur vyko koncertas ir didelis turgus. Turėjome laisvo laiko pasivaikščioti ir apsipirkti. Truputį liūdėdami, jog taip greit prabėgo laikas ir turime palikti šį miestą, sugrįžome į autobusą ir patraukėme namų link.

Gaila, kad kelionė taip greit pasibaigė, tačiau namo grįžome pilni įspūdžių ir labai patenkinti, jog galėjome joje dalyvauti. Dar ilgai prisiminsime šią išvyką. Tikimės greit sugrįžti į aplankytas vietas.

*50 medžių – dar ne miškas,
50 lašų – dar ne jūra,
50 metų – dar ne visas gyvenimas.
Gražiausių metų leiski palinkėti,
Te niekadoms nebus rudens,
Pavasariai tebus džiaugsmu nusėti
Ir laimė širdyje gyvens.
Giedrų dienų Tau linkime,
Daug sukakčių dar šovest,
Ilgų ilgiausių metų
Ir laimėj bei džiaugsmu gyvent.*

Birželio 22 dieną savo 50 metų jubiliejų šventė **Violeta Agurkienė**. Su gimtadieniu sveikina

Tėvai, vyras, dukra ir sūnus su šeima

Punsko lietuvių kultūros namų bendruomenei

Šešiasdešimt metų besisuką Punsko lietuvių kultūros namų malūno sparnai sumalė ne vieną maišą grūdų, brandintų Punsko krašto derlingos žemės. Gimtosios žemės užauginto derliaus duona visados bus gardi ir skalsi. Ragaujame jos jau šešis dešimtmečius ir ji niekada neatsibosta.

Jūs, Lietuvių kultūros namų Direktore, Darbuotojai, ansamblių Vadovai, Ansambliciai, esate tie žmonės, kurie kasdien savo kruopščiu darbu saugote ir kuriate šio gražaus krašto kultūrą, jo ateitį. Nenuilskite savo kelyje.

Kūrybingumo, atkaklumo, ansamblių dalyvių gausos, žiūrovų įvertinimo, džiaugsmo atlikus darbus

linki

*Lenkijos lietuvių bendruomenės valdybos
pirmininkė Danutė Valukonytė*

*Lenkijos lietuvių draugijos pirmininkas
Algirdas Vaicekuskas*

Dėl a. a. Romo Bendoriaus mirties

nuoširdžius užuojautos žodžius
dukrai Violetai
bei visai šeimai ir artimiesiems
skiria

Punsko valsčiaus darbuotojai

UAB SANTAKOS KALVIAI

Metalo tekinimas, frezavimas,
virinimas, litavimas, žemės ūkio technikos
remontas, priekabų gaminimas, kalvystės
darbai.

Dirbame visą savaitę.

Santakos kaimas, Kalvarijos savivaldybė,
tel. +37061823333, +37061463333

*Išėjus artimam žmogui lieka tuštuma,
Tegul užpildo ją atjauta ir linkėjimai stiprybės.*

Skaudžios netekties ir liūdesio valandą
dėl Mamos mirties nuoširdžiai užjaučiame
medicinos seselę Onutę Savickienę.

**Punsko ambulatorijos ir
„Carito“ darbuotojai**

UAB „SŪSMEDA“

Pjauname statybinę medieną
pagal užsakovo pateiktus matmenis.

Pristatome į vietą.

Geros kainos.

Sūsninkų kaimas, Kalvarijos savivaldybė
Tel. +37068261505

JAUNIMO DOVANA VIDUGIRIŲ KOPLYČIAI

Pačios brangiausios dovanos nenuperkamos parduotuvėse, bet pagaminamos rankomis, į jas sudedamos kūrybinės galios, jose pasilieka kūrėjo sielos paveikslas. Tokių brangių ir gražių dovanų sulaukė Punsko parapijos Vidugirių pal. Jurgio Matulaičio koplyčia iš Seinų žemės ūkio technikumо moksleivių. Pasimokę kalvystės amato ir padrąsinti mokytojo Jono Bobino, moksleiviai Jonas Grigutis iš Raistinių kaimo, Robertas Soroka iš Klevų kaimo ir Tomas Bobinas iš Ožkinių kaimo pagamino ir padovanojo Vidugirių koplyčiai kaltinius kryžius, dekoruotus liaudies meno elementais. Šie kryžiai puoš koplyčios vidaus sienas ir primins tikintiesiems ne tik Kryžiaus kančią, bet ir mūsų protėvių meilę bei tikėjimą Jėzumi Kristumi, perteiktą per kryždirbystės meno grožį.

Nuoširdžiai dėkojame gerbiamam Mokytojui Jonui Bobinui ir jauniems meistrams už šią vertingą dovaną ir linkime, kad tai būtų tolesnių kryždirbystės meno darbų pradžia!

Punsko parapijos kunigai

*Tau iš širdies sveikatos, laimės palinkėsim,
Žieduotos nuotaikos ir metų Tau šviesių,
Kad tartum rožė nuostabiai žydėtum,
Per sunkų darbą pelnius pagarbą visų.*

Liepos 6 dieną gimtadienį švęs
Vida Valinčienė iš Šlynakiemio kaimo.

*Tėvai, brolis Valdas, Romas su Jolanta ir
krikšto sūnus Deivydas Grigučiai*

PARDUODAME AKMENS ANGLI patraukliomis kainomis.

Perkant daugiau kaip 4 tonas
tonos kaina 550 zł.

Juozas Zubavičius, Seinai,

Konarskio g. 4

Tel. 606 459 579,

87 5173 137

*Sako, kad žmogaus gyvenimas prabėga tarsi viena diena,
O Jūs ar pastebėjote, kad bendro gyvenimo jau penkias-
dešimtmetis?*

50 kartų Jums kartu gyvenant obelys žydėjo,

50 kartų – buvo vasara karšta,

Klevo lapai biro ir ruduo praėjo,

Žiemos šaltis piešė tulpes ant langų.

Kur jaunystės dienos,

Kur gimta palaukė,

Ažuolų pavėsis, rudenio šalna?

Sveikiname garbingo jubiliejaus proga ir linkime, kad metų bėgimas, palietęs smilkinius, niekad nesiektų širdžių, kad darbščios rankos nepavargtų. Teneblėsta šypsena rūpesčių kasdienybėje, te gyvenimo kelias būna ilgas ir šviesus.

Danutę ir Sigitą Uzdilas sąžadų 50-mečio
proga sveikina

*Sūnūs, marčios, anūkėliai, seserys, broliai,
svainiai bei plačioji giminė*

Lietuvos žiniasklaida

2016 06 08 – 06 19

Artėjant Seimo rinkimams žiniasklaidoje netrūksta pamąstymų apie partijas, jų galimybes, galimas koalicijas ir panašiai. Jau ne pirmas mėnuo pagrindinis daugelio rašinių „herojus“ – Liberalų sąjūdis, kuris po buvusio vadovo Eligijaus Masiulio istorijos su kyšiu nusirito į apklausų apačią. Juos palaikančių rinkėjų sumažėjo dviem trečdaliais. Pagal paskutines apklausas, liberalai surinktų tik apie 5 proc. balsų ir sunkiai patektų į parlamentą.

Tačiau pastaruoju metu vis dažniau žurnalistų, politologų dėmesio sulaukia Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai (TS-LKD). „Konservatorių senbuviams – jaunojo pirmininko antausis“, „Ką parduoda nauji TS-LKD veidai?“, „G. Landsbergiui – naujas smūgis iš partiečių“. Rašiniuose tokiais pavadinimais šįkart daugiausia dėmesio buvo skiriama prieš metus partijos pirmininku išrinktam Europos Parlamento nariui Gabrieliui Landsbergiui.

Jau pernai per partijos vadovo rinkimus tarp senųjų ir naujųjų partiečių kilo trintis: ne visi pritarė, kad tik metus pabuvęs eiliniu partijos nariu G. Landsbergis taptų TS-LKD pirmininku. Kai kas teigė, kad nemažai lėmė ne jaunojo politiko nuopelnai, o garsusis jo senelis. Artėjant rinkimams vėl prabilta apie senųjų partijos narių ignoravimą, apie „išrinktųjų“ grupę partijoje, kuri atsirado ne be jos naujo vadovo žinios.

„Vykstant partijoje vidiniam reitingavimui į daugiamandatės rinkimų apygardos sąrašą, konservatorių politikos senbuviai pasijuto stumiami už borto, į pirmąsias rinkimų sąrašo gretas partijos vadovybei įrašant G. Landsbergio proteguojamus

naujai į partiją atėjusius ir pirmininkui bei jo aplinkai artimesnius žmones. Nemaža dalis ilgamečių partijos narių, tarp jų ir parlamentarų, jau ne pašnibždomis kalba apie tai, kad naujasis konservatorių lyderis neišlaikė nešališkumo testo ir savo veiksmais bei toleravimu aplink jį besispiečiančios išskirtųjų partijos narių grupuotės skaldo pagrindinę šalies dešiniąją politinę jėgą“, – rašė portalas delfi.lt.

Senųjų partiečių nepasitenkinimas kilo, kai nemaža dalis partijos narių visoje Lietuvoje savo pašto dėžutėse rado kaip politinę reklamą pažymėtą lankstinuką, kuriame, kaip reiktų suprasti, G. Landsbergis išreiškia palikimą reitinguojant trylika kandidatų į Seimo rinkimus.

Kaip žurnalistei Vilmai Danauskienei patvirtino kalbinti pašnekovai iš TS-LKD, buvo nutarta, kad bet kokia kandidatų agitacija bus vykdoma griežtai tik per partijos sekretoriatą. Tai, kad keliolika išskirtinių kandidatų parengtų ir paštu platintų agitacinį lankstinuką, pasak pašnekovų, griežtai prieštarauja patvirtintai tvarkai, kurią ardo neva pats G. Landsbergis.

„Naujoji konservatorių politika susimovė. Tai, ką matome, yra jau dvaro politika, kur aiškiai pasakoma, kas yra vasalas, o kas tik cholopas, kuriam prie bajorų stalo – ne vieta. Čia aiškiai pasakyta, kad trupinių nuo gausaus ponų stalo gaus tik tie, kurie stos į eilę pono batų laižyti. Tai, kas vyksta dabar, yra „demokratija“ pagal geriausias Darbo partijos tradicijas“, – žurnalistei kalbėjo vienas ilgametis konservatorių atstovas Seime, kuris nepanoro viešinti savo pavardės.

„Šventos priešrinkiminės ramybės viltys suprantamos, tačiau ar tikrai

nėra apie ką kalbėti? Drausmingai užspaudžiami klausimai ir abejonės tik atideda problemų, kartais skaudžių, sprendimą, ir priešrinkiminis gudravimas, kad partija yra „spindintis miestas ant kalvos“, gali nuvilti, jei rinkimai nubaus už dabar nutylimas ir kišamas po kilimu abejones“, – apie problemas TS-LKD portale delfi.lt rašė daktaras Virgis Valentinavičius, MRU Politikos ir vadybos fakulteto dekanas.

„Susiskaldžiusią tarp krikdemų ir konservatorių, „degutininkų“ ir „kubilistų“, talibų ir modernistų partiją teoriškai gali suvienyti aiškią vienijimosi platformą pasiūlęs ir vienijimosi tikslui visiškai atsidavęs lyderis. Kalbant apie atsidavimą, TS-LKD turėjo nusivilti paaishkėjus, kad naujas pirmininkas neskuba grįžti iš Briuselio į Vilnių. Galima ilgai išvedžioti apie šventą pareigą atstovauti TS-LKD Europos Parlamente, tačiau ne tik Laima Andrikenė, bet ir didžioji dauguma paprastų narių pagrįstai įtarė, jog viena priežasčių, laikiusi jaunąjį lyderį Briuselyje, yra dosnus europarlamentaro atlyginimas. Toks „praktiškas“ elgesys neprideda tikėjimo jaunojo lyderio nuoširdumu, kai jis stropiai kartoja mantrą apie TS-LKD vertybiškumą. (...) Naują rinkimų šūkį „Nauja Tėvynės Sąjunga – naujų galimybių Lietuvai!“ pirmą kartą išgirdome septyni mėnesiai iki rinkimų. Galimas daiktas, bandoma maksimaliai atsiriboti nuo paskutinės, nepopuliarios konservatorių Vyriausybės, bet tai neatrodo nei labai garbinga, nei labai išmintinga. Tai nelabai garbinga, nes užgauna tuos, kurie galvoja, kad buvusi Vyriausybė nežmoniškai sunkiomis krizės sąlygomis darė skaudžius sprendimus, kurie išgelbėjo šalį nuo katastrofos.

Tai – druska ant žaizdos patiems ištikimiausiems TS-LKD rinkėjams, kurie 2012 metais balsavo už TS-LKD po ketverių griežto taupymo politikos metų“, – rašė autorius.

Kaip vėliau pranešė žiniasklaida, dėl dalies narių boikoto (tai padarė krikdemų sparno atstovai) neįvyko partijos prezidiumo posėdis, o TS-LKD centrinio rinkimų štabo narys Jurgis Razma paskelbė stabdantis dalyvavimą štabo veikloje.

Partijos vadovas G. Landsbergis, paprašytas pakomentuoti susidariusią situaciją, atsitvėrė nežinojimo uždanga. Politikas sakė akyse neregėjęs J. Razmos pareiškimo dėl pasitraukimo iš rinkimų štabo narių.

„Jokio formalaus pareiškimo dėl pasitraukimo aš nesu akyse matęs ir nesu apie tai girdėjęs. Tai 100 proc. tiesa“, – sakė G. Landsbergis. Politikas taip pat nesutiko su teiginiu, kad prezidiumo posėdis neįvyko: jo žodžiais, posėdis įvyko, tik kad trūko narių ir nebuvo kvorumo. Klausiamas, kodėl, jo nuomone, kvorumo nebuvo, G. Landsbergis viską aiškino dideliu politikų užimtumu.

„Kaip aš suprantu, vyksta reitingavimas, todėl daugelis žmonių laiką leidžia skyriuose ir agituoja partiečius. Aš taip esu supratęs ir tą esu girdėjęs. Aš esu supratęs, kad čia gyvybiškai svarbi priežastis, dėl to žmonės pasirengę daug dalykų daryti, kad tik būtų pamatyti. Tai jų teisė“, – pusiau juokaudamas, pusiau rimtai portalui delfi.lt teigė G. Landsbergis.

Šalies vadovė Dalia Grybauskaitė tradiciškai skaitė metinį – jau septintąjį – pranešimą Seime. Kaip teigiamą pavyzdį Prezidentė paminėjo savo šaliai tarnauti pasirengusius šauktinius karius. Pasak D. Grybauskaitės, Lietuva jau įveikė labai sudėtingas – valstybės stabilizavimo, saugumo, energetinės nepriklausomybės ir finansinės atsakomybės – atkarpas.

Šalies vadovė teigė, jog pagal ekonominės laisvės indeksą Lietuva yra pakilusi į 13-ąją vietą tarp 180

pasaulio valstybių. Tačiau, anot Prezidentės, „žmonės visai teisėtai politikų klausia, kodėl ekonominio augimo rezultatų nesimato jų gyvenimuose“.

Žurnalistai atkreipė dėmesį, jog pranešime labiausiai kliuvo politikams ir kai kurioms institucijoms. Prezidentė paminėjo visus skandalus, kurie pastaruoju metu sukrėtė Lietuvą, ir konstatavo, kad „politinė sistema įžūliai laikosi įsikibusi savo senų įpročių“.

Portalas lrytas.lt taip pat pastebėjo, kad „Prezidentė kirto Vyriausybei ir partijoms“. O lzinios.lt teigė, jog „Prezidentės strėlės skriejo į kairę“, turėdamos galvoje, jog seniai D. Grybauskaitės palaikomos dešiniosios partijos kritikos išvengė.

„Aš neišgirdau Prezidentės ataskaitos ši kartą, tik išgirdau kritiką Vyriausybės atžvilgiu, ir aš tai vertinu kaip pranešimą, padarytą prieš artėjančius rinkimus, kad kuo labiau sukritikuotų Vyriausybę ir kad visuomenė patikėtų tam tikra netiesa, kuri čia buvo atskleista, ir rinkimuose negiamai rinkėjai vertintų valdančiąją daugumą“, – žurnalistams komentodamas D. Grybauskaitės pranešimą kalbėjo Vyriausybės vadovas Algirdas Butkevičius.

Vėliau jis pridėjo, kad Prezidentė savo pranešimu siekė padėti konservatoriams ir liberalams laimėti Seimo rinkimus.

Politikų, politologų, žurnalistų nuomone, šiųmetis Prezidentės pranešimas niekuo nenustebino. „Šalies vadovė vis dar gyvena kitame pasaulyje, iš kurio kartą metuose nusileidusi išvardija Lietuvos bėdas ir vėl išeina atgal“, – taip Prezidentės pranešimą delfi.lt įvertino buvęs jos atstovas spaudai, Seimo narys Linas Balsys. Kaip ir kai kurie kiti komentatoriai, jis atkreipė dėmesį, jog pranešime kaltinti kiti, D. Grybauskaitė viską vertino lyg iš šono, tačiau nė žodžiu neužsiminė, ką padarė ji pati. „Šis pranešimas, kaip ir visi kiti iki šiol – iš esmės surinkta ir pateikta bloga informacija apie Lietuvą. Toks

įspūdis, lyg Prezidentė visus metus sėdi sėdi, stebi stebi, nieko pati nedaro, o paskui tik staiga viską užsirašo, ateina ir visiems susako. (...) Esant jau antros kadencijos viduryje, valdant šalį septintus ar aštuntus metus, reikėtų truputėlį sakyti, ką pati padarei“, – kalbėjo parlamentaras.

Tuo metu valdantieji, suirzę dėl jiems Prezidentės pareikštos kritikos, politinės tarybos posėdyje nutarė reaguoti bendru pareiškimu, kuriame atmetė valstybės vadovės kritiką ir pavadino ją priešrinkiminiu, tik opozicijai naudingu žingsniu. „Panašia retorika pasižymi opozicija, todėl darome išvadą, jog valstybės vadovė savo metiniu pranešimu dar kartą pademonstravo išanktinių nusistatymą prieš šią valdančiąją daugumą ir politinį palaikymą politinėms jėgoms, kurios ją iškelė į prezidentės postą“, – teigė valdančiųjų Socialdemokratų, Darbo bei Tvarkos ir teisingumo partijos.

„Prezidentės pranešimas daužė Vyriausybės tvoras. Kodėl tai vis dėlto netapo įvykiu? Ar kad išizeidęs premjeras jį pavadino „rinkiminiu“ ir dar nusišnekėjo, teigdamas, kad Prezidentę bus apgavę jos patarėjai? Ar kad pelnytų kritikos dozę atsiėmusi valdančioji trijulė išstenojo antiprezidentinį pareiškimą, kuriame tą kritiką bandė neigti? Tikrai ne.

Nors šiųmetinį pranešimą galima būtų pavadinti paskutiniu faktinės konservatorės D. Grybauskaitės bandymu paveikti balsavimą per Seimo rinkimus konservatorių (ir – taip jau neišvengiamai susidėlioja – valstiečių žaliūku) naudai. Bet ne tai svarbiausia. Kai kas sako, kad šis metinis Prezidentės pranešimas buvo geras. Ar tikrai? Tik išklausus – gal ir taip. Šis metinis pranešimas išties būtų geras, tik yra vienas „bet“. Jei tai būtų pirmasis ar antrasis D. Grybauskaitės pranešimas prezidentės poste. Tačiau po septynerių metų valdžioje? Ar gali politikas, septynerius metus valdęs valstybę, kalbėti lyg atvykęs iš Briuselio?“ – delfi.lt komentavo Rimvydas Valatka.